

Pienriistan metsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2013

Antti Nykänen, Eija Nylander ja Pekka Korhonen

RIISTA - JA KALATALOUS
TUTKIMUKSIA JA SELVITYKSIÄ

13/2014

RIISTA- JA KALATALOUS

TUTKIMUKSIA JA SELVITYKSIÄ

13 / 2014

Pienriistan metsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2013

Antti Nykänen, Eija Nylander ja Pekka Korhonen

RIISTAN- JA KALANTUTKIMUS

Julkaisija:

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
Helsinki 2014

Kannen kuvat: Pekka Hyvärinen

Julkaisujen myynti:

[www.rktl.fi /julkaisut](http://www.rktl.fi/julkaisut)

[www.juvenes.fi /verkkokauppa](http://www.juvenes.fi/verkkokauppa)

Pdf-julkaisu verkossa:

[www.rktl.fi /julkaisut/](http://www.rktl.fi/julkaisut/)

ISBN 978-952-303-179-1 (Painettu)

ISBN 978-952-303-180-7 (Verkkojulkaisu)

ISSN 1799-4764 (Painettu)

ISSN 1799-4748 (Verkkojulkaisu)

Sisällys

Tiivistelmä	4
Sammandrag	5
Abstract	6
1. Pohjois-Suomen pienriistan metsästys	7
2. Aineisto ja menetelmät	8
3. Tutkimusalue	9
4. Pienriistan metsästäjät eri alueilla	10
4.1. Aktiivipyynti	13
4.2. Passiivipyynti	14
5. Metsästyspäiviä enemmän	16
5.1. Metsästyspäivät käytettiin aktiivipyyntiin.....	17
5.2. Passiivipyynti	18
6. Teeri ja metsäjänis yleisimmät saalislajit	20
6.1. Metsäkanalintusaaliit kasvoivat	23
6.1.1. Metso	23
6.1.2. Teeri	24
6.1.3. Pyy	26
6.1.4. Riekko	28
6.1.5. Hyvä metsäkanalintuvuosi näkyi saaliissa	29
6.1.6. Metsäkanalintujen verotusprosentit	30
6.2. Pienpetosaaliit	30
6.2.1. Kettu	30
6.2.2. Näätä	31
6.2.3. Minkki	32
6.2.4. Supikoira	34
6.3. Metsäjänissaalis ennallaan	35
6.4. Sinisorsasaalis	36
7. Metsästys ja metsäkanalintusaaliit valtion mailla	38
Viitteet	39
Liitteet	40

Tiivistelmä

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos teki yhteistyössä Metsähallituksen kanssa selvityksen pienriistan metsästyksestä Pohjois-Suomessa vuonna 2013. Selvitys tehtiin alueella, jolla kunnan asukkailla on metsästyslain 8 §:n mukaan oikeus metsästää kotikunnassaan valtion omistamilla maa-alueilla.

Tutkimuksessa selvitettiin pienriistan metsästyksen saaliita ja määrää sekä niiden alueellista jakautumista metsästäjille suunnatulla kyselyllä. Vastaavanlaiset selvitykset on tehty aiemmin vuosina 2003 ja 2008. Alueen teeri- ja metsokannat olivat vuonna 2013 suuremmat kuin aiempina selvitysvuosina. Myös riekko- ja pyykannat olivat suuremmat kuin vuonna 2008, mutta heikommät kuin vuonna 2003. Kaikkien metsäkanalintujen kannat olivat pienimmät vuonna 2008. Tässä selvityksessä verrattiin näiden kolmen erilaisen metsäkanalintuvuoden metsästystä ja saaliita.

Vuonna 2013 metsästäjien määrä oli lähes sama kuin vuonna 2008, mutta metsästäjäkohtaisia metsästyspäiviä oli enemmän. Teerisaalis oli selvitysvuosien suurin ja metsosaalis samalla tasolla kuin vuonna 2003. Pyy- ja riekkosaaliit jäivät selvästi vuoden 2003 saaliista. Riekkoa lukuun ottamatta metsäkanalintusaaliit olivat suurempia kuin vuonna 2008. Vesilintusaalis pysyi lähes ennallaan verrattuna vuoteen 2008, ja pienpetosaaliit vähenivät hieman. Metsäjänissaalis pysyi ennallaan.

Asiasanat: kanalinnot, metsästys, pienriista, riista, saaliit

Nykänen, A., Nylander, E. ja Korhonen P. 2014. Pienriistan metsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2013. *Riista- ja kalatalous – Tutkimuksia ja selvityksiä 13/2014*. 43 s.

Sammandrag

Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet gjorde en utredning av småviltsjakten i Norra Finland år 2013 i samarbete med Forststyrelsen. Utredningen omfattar regionen, där kommuninvånarna enligt 8 § jaktlagen har jakträtt på statens mark. Uppgifterna insamlades av jägare genom sampling.

En liknande utredning av jakten i Norra Finland gjordes även åren 2003 och 2008. Orre- och järpebestånden år 2013 var högre än år 2008, men lägre än år 2003. År 2008 var skogshönsbestånden som lägst. I den här rapporten jämförs jakten och jaktbytenas antal under tre olika år.

År 2013 fanns det nästan samma mängd jägare inom området som år 2008, men antalet jaktdagar per jägare blev högre. Antalet byten av alla skogsfågel utom dalripa blev större än 2008. Byten av orre blev störst av alla tre år och av tjäder var det på samma nivå som år 2003. Byten av järpe och dalripa blev avsevärt mindre än år 2003.

Antalet byten av skogsfåglar liksom skogshare var nästan lika stora som år 2008, men antalet små rovdjursbyten blev lite lägre.

Nyckelord: byte, jakt, skogshöns, småvilt, vilt

Nykänen, A., Nylander, E. ja Korhonen P. 2014. Småviltjakt i Norra Finland år 2013. *Riista- ja kalatalous – Tutkimuksia ja selvityksiä 13/2014*. 43 s.

Abstract

In 2013, the Finnish Game and Fisheries Research Institute carried out a survey on small game hunting in Northern Finland, in cooperation with Finnish forestry administration, Metsähallitus. This research involved the area in which, according to Section 8 of the Hunting Act, the inhabitants of local municipalities have a right to hunt on state-owned land.

Survey questions concerned the game bag as well as the number of small game hunters and hunting days. Similar surveys were conducted in the area in 2003 and 2008. The abundance of grouse in 2013 was in most parts of the country higher than in previous years. In 2008 the abundance of grouse was significantly lower. The amount of hunting and number of kills were compared for these three specific years.

The new survey revealed that the number of hunters had remained at the same level as in 2008 but that the hunting days per hunter had increased. The black grouse bag was bigger than in 2008 and 2003, and the capercaillie bag returned to same level as in 2003. The willow and hazel grouse bag remained lower than in 2003. The waterfowl and mountain hare bag remained at the same level as in 2008 and the small carnivore bag showed a small decrease.

Keywords: game bag, grouse, hunting, small game

Nykänen, A., Nylander, E. ja Korhonen P. 2014. Small game hunting in Northern Finland in 2013. *Riista- ja kalatalous – Tutkimuksia ja selvityksiä 13/2014*. 43 p.

1. Pohjois-Suomen pienriistan metsästys

Tämä artikkeli on Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen ja Metsähallituksen yhteistyössä tekemä selvitys metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella tapahtuvasta pienriistan metsästyksestä. Selvitys on järjestyksessään kolmas, vastaavanlaiset raportit on tehty aiemmin koskien vuosia 2003 (Korhonen 2004) ja 2008 (Niemi ym. 2009). Kyselyjen tulosten pohjalta on tehty useita julkaisuja (Korhonen 2005, Salmi ja Salmi 2005, Kangas 2006, Niemi ym. 2011, 2012).

Metsäkanalintujen pyynti on suosittu metsästysmuoto Pohjois-Suomen alueella. Metsäkanalintujen metsästyksen suosio ja nopeasti vaihtelevat metsäkanalintukannat luovat haasteen metsästysverotuksen mitoituksen suunnittelulle. Ennen vuotta 2012 metsäkanalintujen pyynnin sääntely pohjautui edellisen vuoden riistakolmiolaskentoihin, jolloin vuoden viive aiheutti ongelmia kestävän metsästyksen mitoittamiselle. Vuoden 2012 jälkeen metsäkanalintujen metsästysaikojen sääntely on perustunut saman vuoden laskentojen tuloksiin, joten lintukantojen muutoksiin voidaan reagoida nopeasti.

Vuosi 2012 oli kanalinnuille varsin suotuisa ja olosuhteet olivat otolliset hyvään poikas- tuottoon. Kesän 2013 riistakolmiolaskentojen tulokset olivat ennakoidun suuntaiset. Teerikannat olivat koko selvitysalueella suuremmat kuin vuosina 2003 ja 2008. Myös metsökannat olivat Oulussa ja Kainuussa vahvemmat kuin aiempina tarkasteluvuosina. Riekkö- ja pyykannat olivat koko alueella suuremmat kuin vuonna 2008, mutta heikommät kuin vuonna 2003 (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014a).

Vuonna 2008 metsäkanalintujen verotusprosentit olivat kannan kokoon nähden melko suuria, johtuen osittain heikosta metsäkanalintuvuodesta (Niemi ym. 2009). Vuonna 2003 verotus oli maltillista (Kangas 2006).

Tästä selvityksessä verrataan metsästyslain 8 §:n alueella vuonna 2013 tapahtuvaa pienriistan metsästystä, metsästyspainetta ja saalismääriä vuosiin 2008 ja 2003. Metsästyslain 8 §:n tarkoittamaan alueeseen kuuluvat kaikki Lapin kunnat sekä Kajaanin, Hyrynsalmen, Kuhmon, Kuusamon, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Ristijärven, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken ja Vaalan kunnat (metsästyslaki 8 §).

Raportissa esitetään tärkeimmät tulokset suuralueittain. Tarkemmat numeeriset tulokset riistanhoitoyhdistyksittäin sekä tulosten luotettavuustarkastelu on esitetty tietokannassa (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014b).

2. Aineisto ja menetelmät

Pohjois-Suomen pienriistaselvityksen aineisto kerättiin kyselytutkimuksella valtakunnallisen metsästystilaston aineiston keruun yhteydessä alueen metsästäjiltä vuoden 2014 alussa. Kysely lähti 6 350:lle selvitysalueen riistanhoitoyhdistyksiin kuuluvalla sekä 4 400:lle muihin riistanhoitoyhdistyksiin kuuluvalla metsästäjälle. Vastaaminen oli mahdollista joko internetin kautta sähköisellä lomakkeella tai postitse paperilomakkeella. Sähköistä vastaamismahdollisuutta lukuun ottamatta tutkimusmenetelmä oli sama kuin vuonna 2008, joten tulokset ovat näiden kahden vuoden osalta vertailukelpoisia. Vuoden 2003 selvitys on vertailukelpoinen pohjoissuomalaisten osalta. Menetelmä on kuvattu tarkemmin liitteessä 1.

Tässä selvityksessä keskitytään niihin saalislajeihin, jotka olivat mukana vuosien 2003 ja 2008 selvityksissä. Muista lajeista esitetään ainoastaan selvitysalueelta saatu kokonaissaalis, pohjoissuomalaisten osuus saaliista sekä metsästyslain 8 §:ään perustuva saalis.

Tulokset esitetään erikseen pohjoissuomalaisten ja eteläsuomalaisten metsästäjien osalta sekä niiden pohjois-suomalaisten osalta, joiden oletettiin metsästäneen metsästyslain 8 §:n perusteella. Selvityksessä pohjoissuomalaisiksi metsästäjiksi laskettiin kaikki selvitysalueen kunnissa asuneet tai alueen riistanhoitoyhdistykseen kuuluneet metsästäjät. Eteläsuomalaisiksi laskettiin kaikki muut metsästäjät. Metsästäjien, metsästyspäivien ja saaliiden kokonaismäärään on laskettu mukaan sekä pohjoissuomalaisten että eteläsuomalaisten metsästys.

Vuoden 2003 lukuihin on tässä selvityksessä otettu mukaan Metsähallitukselta saatujen lupamyynnitilastojen perusteella arvioitu eteläsuomalaisten metsästäjien osuus. Kyseisistä luvuista puuttuivat yksityisillä maa-alueilla metsästäneet, joita esimerkiksi Kainuussa on voinut olla verrattain paljon. Mutta esimerkiksi Ylä-Lapin tilanteesta Metsähallituksen lupamyynnin kautta metsästäneet antavat hyvän käsityksen, koska siellä suurin osa pyynnistä tapahtuu valtion maa-alueilla.

Aktiivipyynnillä tarkoitetaan metsästystä aseella tai ylipäättään tavalla, jossa metsästäjä on koko ajan läsnä. Passiivipyynnillä tarkoitetaan ansa- tai loukkupyyntiä ja metsästyspäivillä niitä päiviä, jolloin pyydyksiä käydään virittämässä tai kokemassa. Passiivipyynti sisältää myös heti tappavien rautojen käytön. Metsästäjien vastauksista on pääteltävissä, että pieni osa metsästäjistä ilmoitti loukkujen pyynnissäoloajan, eivät kokemis- tai virityspäiviä.

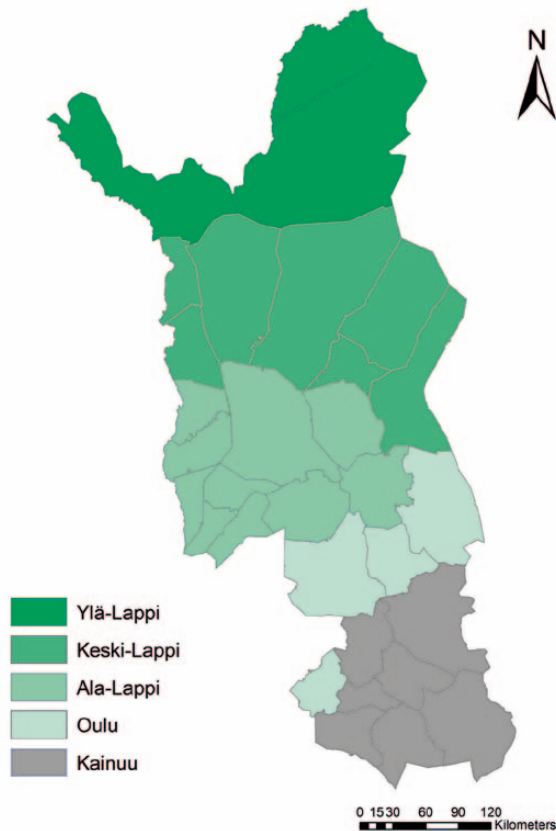
Kyselyyn vastanneiden metsästäjien väliset erot metsästysaktiivisuudessa ja saaduissa saaliissa olivat suuria, mikä aiheuttaa tuloksiin epävarmuutta. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että tulokset ovat luotettavimpia yleisimmin metsästettyjen lajien, kuten metsäkanalintujen, kohdalla. Alueellisten tarkasteluiden luotettavuus paranee tarkasteltaessa yksittäisten riistanhoitoyhdistysten sijasta suurempia alueita (esim. selvityksessä käytetyt suuralueet). Aineistoon ja siitä tuotettuihin saalismääräarvioihin saattaa sisältyä myös muita virhelähteitä, esimerkiksi vastaajien muistivirheitä tai vääriä lajinmäärittäyksiä. Tulosten luotettavuutta kuvaavat estimaattien variaatiokertoimet ja luottamusvälit on esitetty tietokannassa osoitteessa <http://tilastot.rktl.fi/psm> (Riista ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014b).

3. Tutkimusalue

Tässä raportissa tulokset esitetään pääasiassa suuralueittain, joita on viisi. Suomen riistakeskus Lapin alue on tarkastelussa jaettu kolmeen suuralueeseen: Ylä-Lappiin, Keski-Lappiin ja Ala-Lappiin. Oulun suuralue muodostuu niistä Suomen riistakeskus Oulun kunnista, joissa metsästyslain 8 § on voimassa. Kainuun suuralue käsittää Suomen riistakeskus Kainuun alueen (kuva 1).

Metsästysmaiden kokonaispinta-alana käytettiin samaa arvoa kuin vuoden 2008 raportissa (Niemi ym. 2009). Metsämaiksi laskettiin metsä-, jouto- ja kitumaat. Valtion maiden osuudet metsästysmaista perustuvat Metsähallitukselta (25.5.2014) saatuihin tietoihin.

Aineistosta on laskettu myös riistanhoitoyhdistyskohtaiset tulokset, jotka esitetään tietokannassa osoitteessa <http://tilastot.rktl.fi/psm> (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014b).

Kuva 1. Selvityksessä käytetty aluejako.

4. Pienriistan metsästäjät eri alueilla

Vuonna 2013 pienriistaa metsästi Pohjois-Suomessa yhteensä noin 56 100 henkilöä. Metsästäjien määrä oli lähes sama kuin vuonna 2008, jolloin metsästäneitä oli 57 100, mutta hieman isompi kuin vuonna 2003, jolloin selvitys-alueella metsästystä harjoitti 47 700 metsästäjää (vuoden 2003 luvusta puuttuvat eteläsuomalaiset yksityismailla metsästäneet). Eniten metsästäjiä oli Kainuussa ja vähiten Ylä-Lapissa (taulukko 1). Metsästäjistä noin 70 % (39 000 metsästäjää) oli pohjoissuomalaisia, eli he asuivat tutkimusalueella tai kuuluivat johonkin alueen riistanhoitoyhdistyksistä.

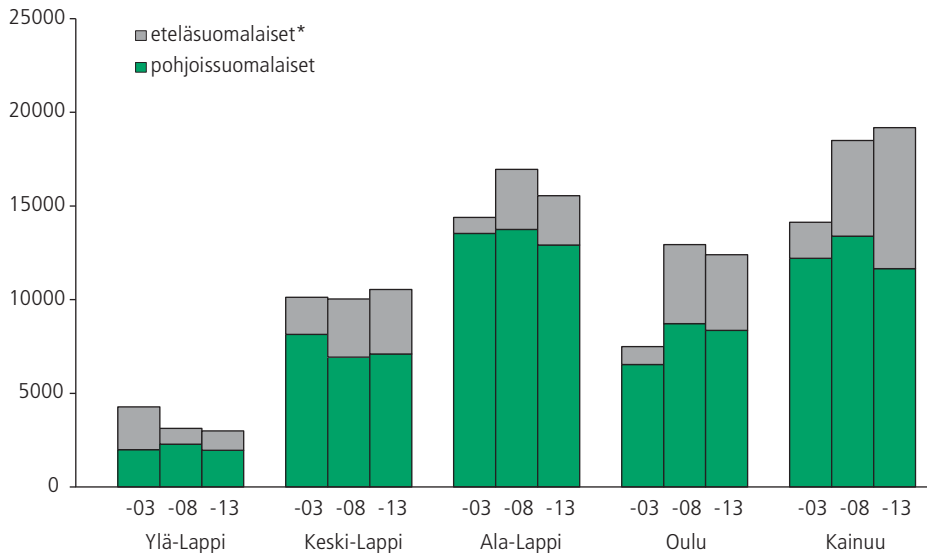
Taulukko 1. Pienriistan metsästäjien määrä Pohjois-Suomessa vuonna 2013.

	Aktiivimetsästys		Passiivimetsästys		Yhteensä	
	Metsästäjiä	Metsästäjiä/km ²	Metsästäjiä	Metsästäjiä/km ²	Metsästäjiä	Metsästäjiä/km ²
Ylä-Lappi	2 900	0,11	450	0,02	3 000	0,11
Keski-Lappi	10 500	0,29	750	0,02	10 550	0,3
Ala-Lappi	15 350	0,62	1 700	0,07	15 550	0,63
Oulu	12 350	0,92	1 250	0,09	12 400	0,92
Kainuu	19 100	1,01	1 800	0,1	19 200	1,02
Yhteensä ¹⁾	55 650	0,46	5 900	0,05	56 100	0,47

¹⁾ Koska metsästäjä on saattanut metsästää usealla alueella tai harjoittaa sekä aktiivi- että passiivimetsästystä, ei lukuja voi suoraan laskea yhteen.

Pohjoissuomalaisten metsästäjien määrä väheni hieman (7 %) vuodesta 2008 vuoteen 2013. Eniten määrä väheni Ylä-Lapissa (14 %) ja Kainuussa (13 %). Ainoastaan Keski-Lapissa pohjoissuomalaisten metsästäjien määrä vuonna 2013 oli suurempi kuin vuonna 2008 (kuva 2).

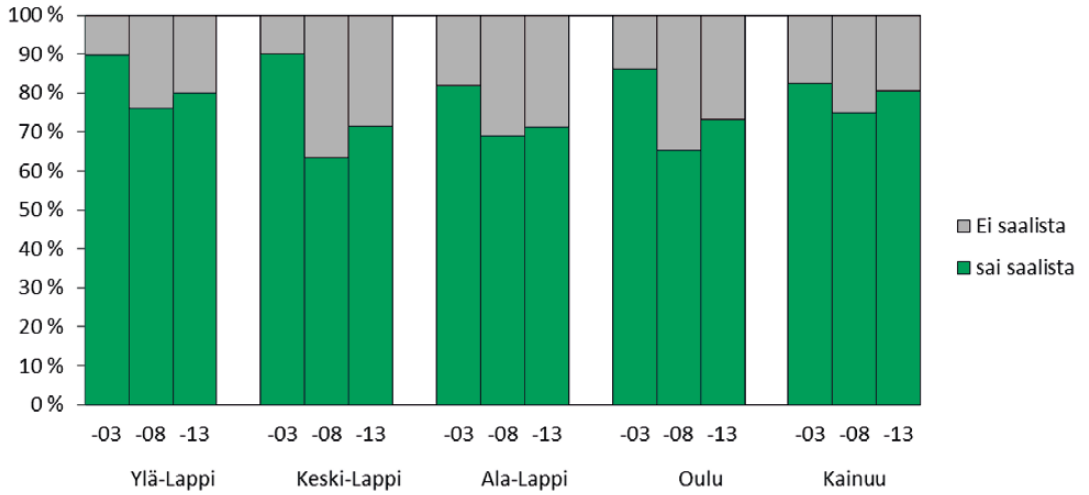
Eteläsuomalaisten metsästäjien osuus oli suurin Kainuussa (40 %) ja pienin Ala-Lapissa (17 %). Eniten etelä-suomalaisten metsästäjien määrä oli kasvanut Kainuussa vuosiin 2003 ja 2008 verrattuna.

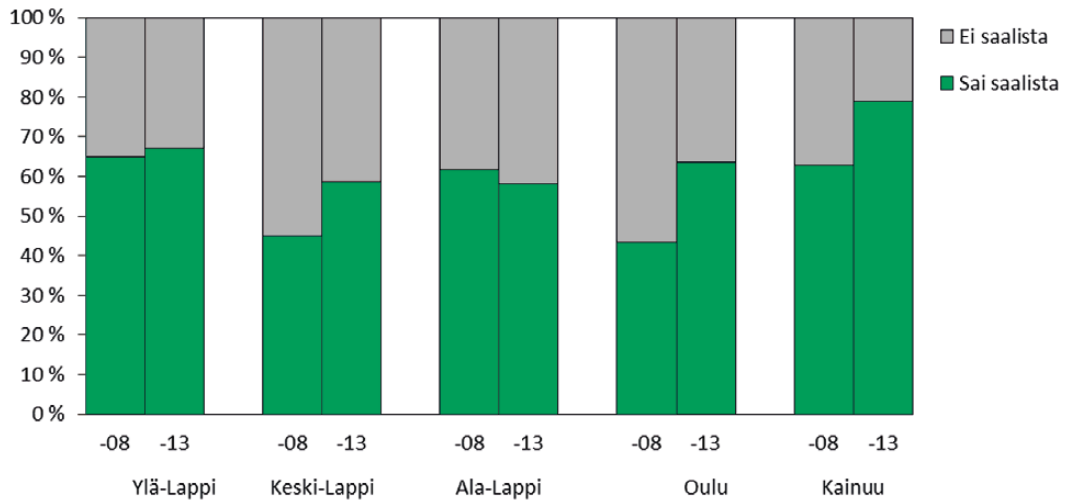
Kuva 2. Pienriistaa Pohjois-Suomessa metsästäneiden määrä vuosina 2003, 2008 ja 2013.
*Vuoden 2003 eteläsuomalaiset metsästäjät sisältää vain Metsähallituksen luvilla metsästäneet, eli luvusta puuttuvat yksityisillä mailla metsästäneet eteläsuomalaiset.

Pienriistaa sai saaliiksi yhteensä noin 41 100 metsästäjää (73 % kaikista metsästäneistä). Pohjoissuomalaisista metsästäjistä 76 % sai pienriistasaalista vuonna 2013, kun vuonna 2008 vastaava osuus oli 71 % ja vuonna 2003 osuus oli 84 %. Saalista saaneiden pohjoissuomalaisien metsästäjien osuus oli kaikilla suuralueilla suurempi kuin vuonna 2008, mutta pienempi kuin vuonna 2003 (kuva 3).

Eteläsuomalaisista metsästäjistä 67 % sai saalista vuonna 2013, kun vuonna 2008 vastaava osuus oli 56 % (kuva 4). Myös eteläsuomalaisista metsästäjistä suurempi osa sai vuonna 2013 saalista kaikilla suuralueilla paitsi Ala-Lapissa (kuva 4).

Kuva 3. Pohjoissuomalaisista pienriistan metsästäjistä saalista saaneiden osuus (%) vuosina 2003, 2008 ja 2013.

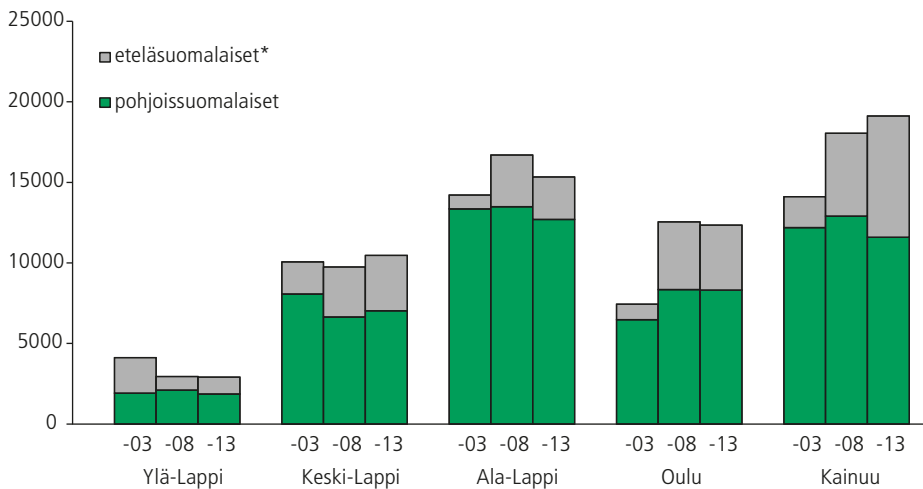

Kuva 4. Eteläsuomalaisista pienriistametsästäjistä saalista saaneiden osuus (%) vuosina 2008 ja 2013.

4.1. Aktiivipyynti

Aktiivipyyntiä eli pyyntiä aseilla harjoitti vuonna 2013 alueella yhteensä 55 650 metsästäjää, yhtä moni kuin vuonna 2008. Vuonna 2003 aktiivipyyntiä harjoitti runsaat 47 000 metsästäjää.

Lähes kaikki metsästäjät harjoittivat aktiivipyyntiä, pohjoissuomalaisista metsästäjistä 99 % ja eteläsuomalaisista metsästäjistä 100 %. Pohjoissuomalaisia aktiivipyyntiä harjoittaneita metsästäjiä oli hiukan vähemmän kuin vuonna 2008 (muutos 5 %). Eniten vähennystä oli Kainuussa, missä pohjoissuomalaisten aktiivipyyntiä harrastaneiden metsästäjien määrä pieneni 11 %. Eteläsuomalaisten osuus kasvoi eniten Kainuussa, noin 46 % (kuva 5).

Kuva 5. Aktiivipyyntiä Pohjois-Suomessa harjoittaneet metsästäjät vuosina 2003, 2008 ja 2013. *Vuoden 2003 eteläsuomalaiset metsästäjät sisältää vain Metsähallituksen luvilla metsästäneet, eli luvusta puuttuvat yksityisillä mailla metsästäneet etelä-suomalaiset.

Yksityisten omistamilla maa-alueilla aktiivipyyntiä harjoitti vajaa 32 000 pohjoissuomalaisista metsästäjää, mikä on hieman vähemmän kuin vuonna 2008. Valtion omistamilla maa-alueilla luku oli noin 24 000 metsästäjää. Heistä noin 80 % harjoitti metsästystä metsästyslain 8 §:n perusteella (taulukko 2). Metsästysmaan pinta-alaan suhteutettuna eniten aktiivipyyntiä harjoittaneita metsästäjiä oli Kainuussa sekä Oulun pohjoisosien riistanhoitoyhdistyksissä ja vähiten Ylä-Lapin alueella (taulukko 1).

Taulukko 2. Aktiivipyyntiä harjoittaneiden metsästäjien määrä yksityisillä ja valtion omistamilla maa-alueilla vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	500	750	700	3 950	2 700	2 550	1 200	1 350	1 100
Keski-Lappi	5 650	5 750	6 300	7 400	6 900	7 950	4 300	3 250	3 500
Ala-Lappi	11 100	12 400	12 150	7 100	9 100	8 250	4 550	6 000	5 500
Oulu	5 800	10 300	9 050	3 800	5 350	6 850	2 350	3 400	3 300
Kainuu	10 400	12 000	13 400	8 500	11 550	12 500	5 500	6 400	6 000
Yhteensä	32 400	39 850	40 200	29 900	33 850	35 850	17 900	20 400	19 400

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset yksityismailla metsästäneet.

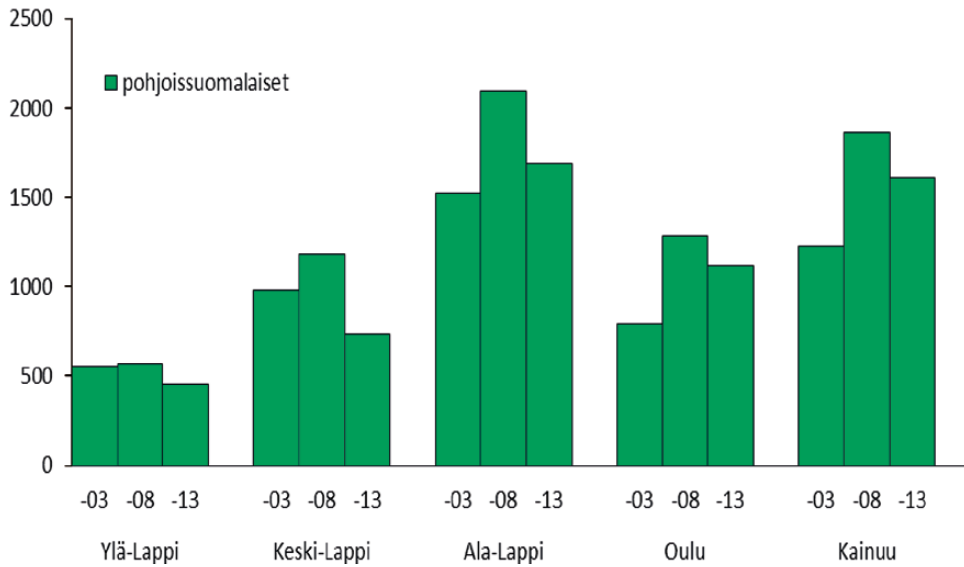
4.2. Passiivipyynti

Passiivipyyntiä eli ansa- tai loukkupyntiä harjoitti vuonna 2013 Pohjois-Suomessa yhteensä 5 900 metsästäjää, joista pohjoissuomalaisten määrä oli noin 5 600. Vuonna 2003 passiivipyntiä harjoitti yhteensä 5 000 ja vuonna 2008 yhteensä 7 200 metsästäjää.

Pohjoissuomalaisista metsästäjistä passiivipyntiä harjoitti noin 14 %. Eteläsuomalaisista ansa- tai loukkupyntiä harjoitti vain pieni joukko.

Passiivipyntäjiä oli kaikilla suuralueilla vähemmän kuin vuonna 2008, mutta Kainuussa, Oulun pohjoisosien riistanhoitoyhdistyksissä ja Ala-Lapissa enemmän kuin vuonna 2003 (kuva 6). Yksityisten omistamilla maa-alueilla passiivipyntiä harjoitti noin 4 500 pohjoissuomalaista, mikä on noin kaksinkertainen määrä valtion mailla passiivipyntiä harjoittaneisiin verrattuna (taulukko 3). Pinta-alaan suhteutettuna eniten passiivipyntäjiä oli Kainuussa ja Oulun pohjoisosissa (taulukko 1).

Noin 2 400 metsästäjää harjoitti passiivipyntiä valtion mailla. Heistä 80 % oli paikkakuntalaisia.

Kuva 6. Passiivipyyntiä Pohjois-Suomessa harjoittaneet pohjoissuomalaiset metsästäjät vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Taulukko 3. Passiivipyyntiä harjoittaneiden metsästäjien määrä yksityisillä ja valtion omistamilla maa-alueilla vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	150	350	200	500	450	350	450	400	300
Keski-Lappi	750	1 000	600	450	550	400	400	550	350
Ala-Lappi	1 350	1 800	1 450	450	850	550	350	600	450
Oulu	700	1 250	1 000	250	450	450	250	450	300
Kainuu	1 100	1 450	1 500	400	800	700	400	650	500
Yhteensä	3 950	5 800	4 700	2 100	3 100	2 400	1 850	2 700	1 900

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset yksityismailla metsästäneet.

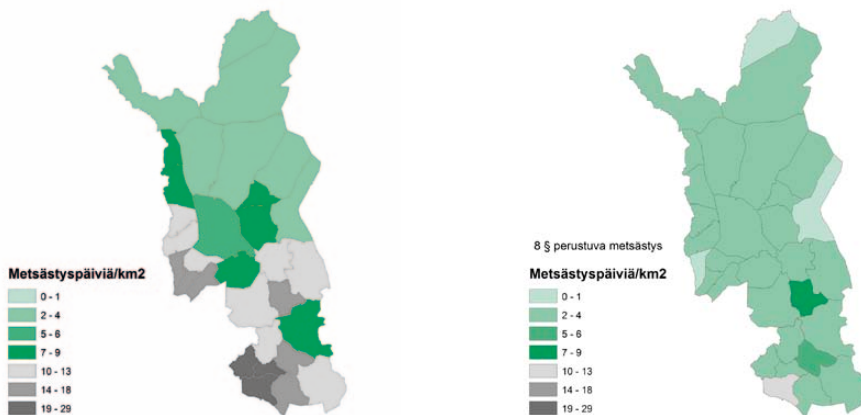
5. Metsästyspäiviä enemmän

Metsästyspäiviä kertyi vuonna 2013 enemmän kuin aiempina selvitysvuosina. Metsästyspäivien kokonaismäärä kasvoi vuoteen 2008 verrattuna noin 20 %. Vuonna 2003 metsästyspäiviä kertyi yhteensä 685 200, vuonna 2008 783 300 ja vuonna 2013 niitä oli 814 700. Eniten kasvua vuoteen 2008 verrattuna oli Oulun suuralueen riistanhoitoyhdistyksissä (42 %) ja Keski-Lapissa (32 %). Suurimmat pinta-alaan suhteutetut metsästyspaineeet olivat Oulun pohjoisosien riistanhoitoyhdistyksissä ja Kainuussa (taulukko 4, kuva 7).

Valtion mailla metsästyspäiviä kertyi yhteensä noin 343 600, joista 235 400 päivää oli 8 § -perusteista metsästystä. Ylä- ja Ala-Lapissa 8 § -perusteisen metsästyksen osuus valtion mailla tehdyistä metsästyspäivistä oli noin 75 %, muilla alueilla noin 65–70 %.

Taulukko 4. Metsästyspäivien määrä Pohjois-Suomessa vuonna 2013.

Suuralue	Aktiivimetsästys		Passiivimetsästys		Yhteensä	
	Metsästyspäiviä	Päiviä/km ²	Metsästyspäiviä	Päiviä/km ²	Metsästyspäiviä	Päiviä/km ²
Ylä-Lappi	25 550	0,9	12 500	0,5	36 500	1,3
Keski-Lappi	112 100	3,2	17 350	0,5	124 500	3,5
Ala-Lappi	187 900	7,6	37 200	1,5	216 850	8,8
Oulu	163 050	12,2	21 700	1,6	177 650	13,2
Kainuu	235 800	12,5	32 900	1,7	259 200	13,7
Yhteensä	724 350	6,0	121 600	1,0	814 700	6,8

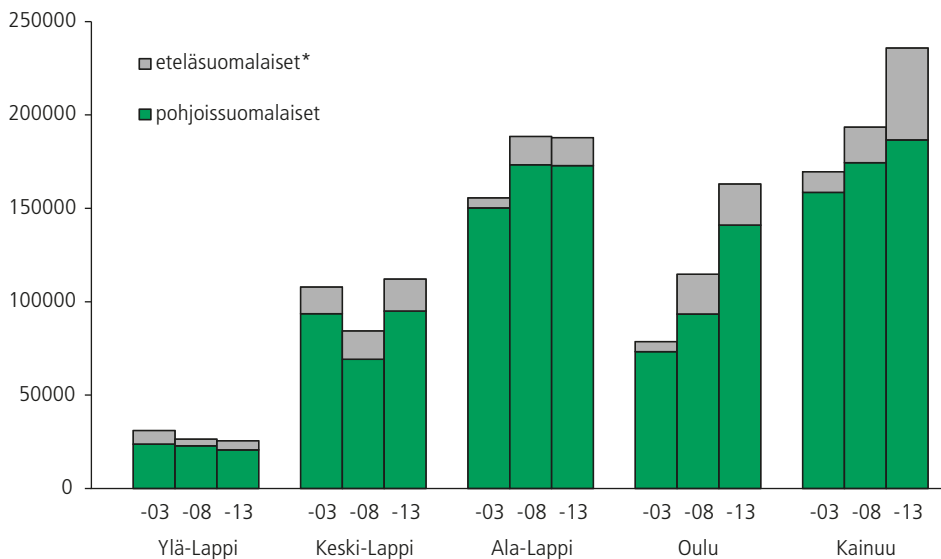
Kuva 7. Kaikkien Pohjois-Suomen alueella metsästäneiden ja 8 §:n perusteella metsästäneiden metsästäjien metsästyspäivien määrä (metsästyspäivää/km²) riistanhoitoyhdistyksittäin.

5.1. Metsästyspäivät käytettiin aktiivipyyntiin

Aktiivipyytäjille kertyi vuonna 2013 Pohjois-Suomessa yhteensä 724 350 metsästyspäivää, selvästi enemmän kuin aiempina selvitysvuosina. Vuonna 2003 aktiivipyytäjille kertyi yhteensä 572 750 ja vuonna 2008 yhteensä 543 250 metsästyspäivää.

Eniten metsästyspäiviä kertyi Kainuun ja Ala-Lapin suuralueilla ja vähiten Ylä-Lapissa (kuva 8). Pohjoissuomalaisten metsästäjien osuus metsästyspäivistä oli 82 %. Pohjoissuomalaisten metsästäjien metsästyspäivien määrä kasvoi Keski-Lapin, Oulun ja Kainuun suuralueilla. Ylä-Lapin ja Ala-Lapin suuralueilla metsästyspäivien lukumäärä pysyi suunnilleen samana verrattuna vuoteen 2008. Eteläsuomalaisten metsästäjien metsästyspäivien määrä kasvoi lähes 2,5-kertaiseksi Kainuun suuralueella, mutta muualla metsästyspäivien määrä pysyi lähes samana kuin vuonna 2008.

Valtion mailla aktiivipyyntiä harjoittaneille kertyi 320 600 metsästyspäivää, josta 67 % kertyi paikkakuntalaisille.

Kuva 8. Aktiivipyyntiä Pohjois-Suomessa harjoittaneiden metsästäjien metsästyspäivien määrä vuosina 2003, 2008 ja 2013.

*Vuoden 2003 eteläsuomalaiset metsästäjät sisältää vain Metsähallituksen luvilla metsästäneet eli luvusta puuttuvat yksityisillä mailla metsästäneet eteläsuomalaiset.

Pohjoissuomalaiset metsästäjät harjoittivat aktiivipyyntiä keskimäärin 17,8 päivää metsästäjää kohti vuonna 2013. Vuonna 2003 vastaava luku oli 12,7 päivää ja vuonna 2008 se oli 10,7 päivää. Eteläsuomalaiset aktiivipyyntiä harjoittaneet metsästäjät metsästivät keskimäärin 6,9 päivää vuonna 2013, kun vuonna 2008 metsästyspäiviä kertyi vastaavasti 4,8.

Pohjoissuomalaiset metsästäjät käyttivät aktiivipyyntiin eniten päiviä yksityisten omistamilla maa-alueilla (taulukko 5). Metsästyspäivien määrä kasvoi verrattuna vuosiin 2003 ja 2008 nähden sekä yksityisillä että valtion omistamilla maa-alueilla. Myös metsästyslain 8 §:n perusteella metsästävät käyttivät aiempia vuosia enemmän aikaa metsästyksen parissa. Pinta-alan suhteutettuna aktiivipyyntiä harjoittaneet metsästäjät tekivät eniten metsästyspäiviä Kainuun ja vähiten Ylä-Lapin suuralueilla (taulukko 4).

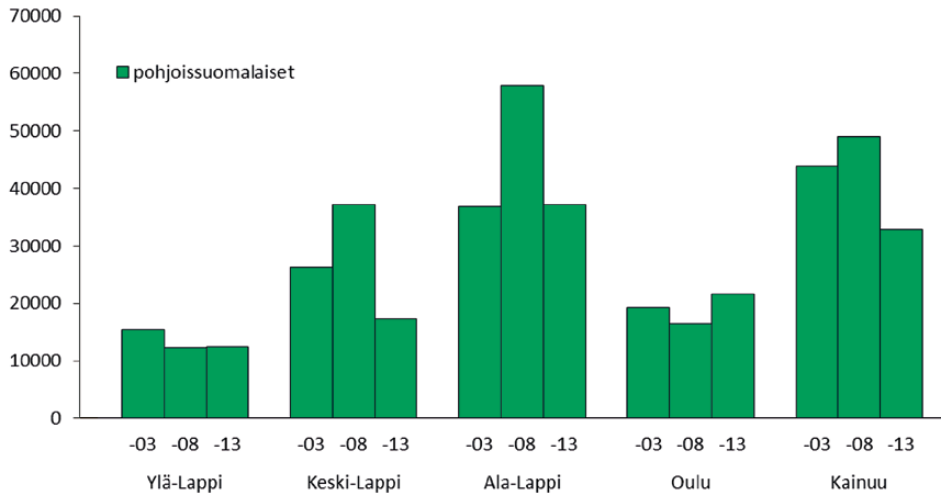
Taulukko 5. Aktiivipyyntiä harjoittaneiden metsästäjien metsästyspäivät yksityisillä ja valtion mailla vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	2 750	4 800	3 200	28 300	21 600	22 350	18 150	14 850	15 100
Keski-Lappi	44 250	39 800	46 000	63 550	44 550	66 100	41 850	26 050	41 350
Ala-Lappi	103 450	118 900	122 400	52 150	69 500	65 500	33 300	50 000	49 050
Oulu	51 350	74 800	97 750	27 300	39 850	66 200	18 650	29 900	47 150
Kainuu	98 950	105 450	135 300	70 700	88 050	100 450	50 200	62 900	63 150
Yhteensä	300 850	343 800	404 650	242 400	263 550	320 600	162 150	183 700	215 800

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

5.2. Passiivipyynti

Passiivipyyntäjille kertyi vuonna 2013 Pohjois-Suomessa yhteensä noin 122 000 metsästyspäivää, kun vuonna 2008 metsästyspäiviä kertyi noin 176 000 ja vuonna 2003 niitä oli 142 000. Eniten passiivimetsästyspäiviä kertyi Ala-Lapin ja Kainuun suuralueilla ja vähiten Ylä-Lapissa (kuva 9). Kyselyyn vastanneiden eteläsuomalaisten metsästäjien ansa- tai loukkupyynti oli niin vähäistä, että vastauksista ei voitu arvioida pyyntipäivien määrää riittävän luotettavasti.

Kuva 9. Passiivipyyntiä Pohjois-Suomessa harjoittaneiden metsästäjien metsästyspäivät vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Vuonna 2008 pohjoissuomalaisille passiivipyyntäjille kertyi metsästyspäiviä erityisesti yksityisten omistamilla maa-alueilla (taulukko 6). Metsästyspäiviä oli vähemmän kuin vuosina 2003 ja 2008. Ainoastaan Oulun pohjoisten alueiden riistanhoitoyhdistyksissä oli päivien määrässä pientä kasvua. Pinta-alaan suhteutettuna ansa- tai loukkupyyntipäiviä oli eniten Kainuun ja Oulun suuralueilla ja vähiten Ylä- ja Keski-Lapin suuralueilla (taulukko 4).

Taulukko 6. Passiivipyyntiä harjoittaneiden metsästäjien metsästyspäivät yksityisillä ja valtion mailla vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	2 750	4 500	2 150	12 800	7 850	10 350	12 050	7 250	9 300
Keski-Lappi	18 000	26 150	12 250	8 300	11 700	5 100	7 500	11 550	3 950
Ala-Lappi	30 150	46 900	27 850	6 700	11 050	9 300	5 700	9 700	8 900
Oulu	15 000	15 400	19 550	4 350	3 350	2 100	4 200	3 350	900
Kainuu	35 250	37 550	27 200	8 650	11 500	5 700	8 150	10 450	4 650
Yhteensä	101 100	130 500	89 050	40 850	45 450	32 550	37 600	42 350	27 700

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

6. Teeri ja metsäjänis yleisimmät saalislajit

Lukumääräisesti ylivoimaisesti tärkein saalislaji selvitysalueella oli teeri, joita saatiin saaliiksi lähes 94 000 yksilöä (taulukko 7). Hyvä kanalintuvuosi 2013 näkyi teeren ja metson saalis­määrissä, sen sijaan pyyn ja riekon saalismäärät pienenivät hieman verrattuna vuoteen 2008. Metsäjäniksiä saatiin saaliiksi noin 45 000 yksilöä, lähes saman verran kuin vuonna 2008. Kaikkiaan 21 lajin saalismäärä ylitti 1 000 yksilöä.

Pohjoissuomalaiset metsästäjät saivat valtaosan alueen saaliista. Eteläsuomaisten met­sästäjien saalis painottui metsäkanalintuihin, joiden saaliista he saivat noin 20 %. Paikkakun­talaiset, metsästyslain 8 §:ään perustuvaa metsästysoikeutta hyödyntäneet metsästäjät, saivat merkittävän osan muun muassa riekko- ja metsosaaliista.

Koska kysely tehtiin valtakunnallisen metsästyskyselyn yhteydessä, mukana oli myös sellaisia lajeja, joita tavataan pääasiassa vain eteläisissä osissa maata. Esimerkiksi haahka- ja villisikasaalista eivät kyselyyn vastanneet henkilöt olleet saaneet saaliiksi lainkaan. Sen sijaan muutama vastaaja ilmoitti saaneensa saaliiksi peltopyytä, vaikka sen esiintymisalue jäänee etelämmäksi. Saalistiedot kysyttiin yhteensä 41 lajista.

Taulukko 7. Pienriistasaaalis Pohjois-Suomessa vuonna 2013. Kokonaissaalis sisältää sekä pohjois- että eteläsuomalaisten metsästäjien saaliin.

	Kokonaissaalis (yksilöä)	Pohjoissuomalaisten saalis (yksilöä)	Pohjoissuomalaisten osuus (%) kokonaissaaliista	8 §:ään perustuva saalis (yksilöä)	8 §:ään perustuva saalis (%) kokonaissaaliista
Metsäkanalinnut					
Teeri	93 650	74 900	80 %	26 700	28 %
Metso	31 000	24 700	80 %	10 700	35 %
Pyy	30 700	24 400	79 %	7 350	24 %
Riekko	26 900	21 400	80 %	15 450	57 %
Vesilinnut					
Sinisorsa	29 400	26 750	91 %	5 780	19 %
Tavi ja heinätavi	17 200	16 150	94 %	4 000	23 %
Telkkä	9 600	8 900	92 %	2 150	22 %
Haapana	4 400	3 950	90 %	1 050	24 %
Isokoskelo	900	750	83 %	350	39 %
Metsähanhi	700	700	100 %	450	67 %
Jouhisorsa	650	600	93 %	200	31 %
Tukkasotka	400	300	71 %	50	13 %
Merihanhi	300	300	100 %	-	0 %
Kanadanhanhi	300	300	100 %	-	0 %
Alli	200	200	100 %	50	25 %
Lapasorsa	200	200	100 %	50	25 %
Punasotka	150	100	65 %	0	0 %
Tukkakoskelo	100	100	100 %	-	0 %
Haahka	-	-	-	-	-
Muut riistalinnut					
Sepelkyhky	8 050	8 050	100 %	100	1 %
Lehtokurppa	650	350	54 %	-	0 %
Fasaani	650	650	100 %	-	0 %
Peltopyy	300	300	100 %	150	50 %
Rauhoittamattomat linnut					
Varis	15 050	15 050	100 %	1 450	10 %
Harakka	12 950	12 950	100 %	750	6 %
Lokit	2 450	2 450	100 %	250	10 %
Jäniseläimet					
Metsäjänis	45 100	40 200	89 %	6 800	15 %
Rusakko	1 750	1 750	100 %	50	3 %
Turkisiirista					
Kettu	15 700	15 500	99 %	3 600	23 %
Minkki	9 900	9 600	97 %	2 000	20 %
Näätä	6 850	6 650	97 %	2 800	41 %
Orava	4 650	4 550	98 %	650	14 %
Supikoira	3 050	3 050	100 %	200	7 %
Piisami	1 950	1 950	100 %	<25	1 %
Kärppä	1 600	1 600	100 %	250	16 %
Majavat	1 000	900	88 %	200	18 %
Hilleri	200	200	100 %	100	50 %
Mäyrä	50	50	100 %	-	0 %
Muut nisäkkäät					
Villisika	-	-	-	-	-

Taulukko 8. Pienriistasaaalis Pohjois-Suomessa vuonna 2013 suuralueittain.

Laji	Ylä-Lappi	Keski-Lappi	Ala-Lappi	Oulu Pohjoinen	Kainuu	Yhteensä
Metso	2 250	7 150	6 400	3 800	11 400	31 000
Teeri	350	11 100	14 450	17 950	49 800	93 700
Pyy	550	4 400	7 650	5 500	12 550	30 650
Riekkö	18 400	4 600	1 450	1 050	1 350	26 850
Sepelkyyhky	-	<25	2 050	2 150	3 800	8 050
Metsähanhi	150	300	100	150	<25	700
Sinisorsa	850	2 700	10 100	6 650	9 050	29 350
Tavi ja heinätavi	700	2 850	5 800	4 550	3 350	17 200
Haapana	250	850	2 150	600	500	4 350
Telkkä	600	2 100	3 450	1 750	1 750	9 650
Metsäjänis	750	3 950	12 500	8 150	19 700	45 050
Kettu	1 450	3 250	4 950	4 050	1 950	15 650
Näätä	250	1 600	1 600	1 100	2 250	6 800
Minkki	700	1 500	2 200	2 400	3 100	9 900
Supikoira	-	150	1 200	1 150	550	3 050
Piisami	-	-	-	1 750	150	1 950
Majavat	-	-	-	300	650	1 000

Taulukko 9. Pienriistasaaalis Pohjois-Suomessa vuonna 2013 suuralueittain pinta-alaan suhteutettuna (yksilöä/km²).

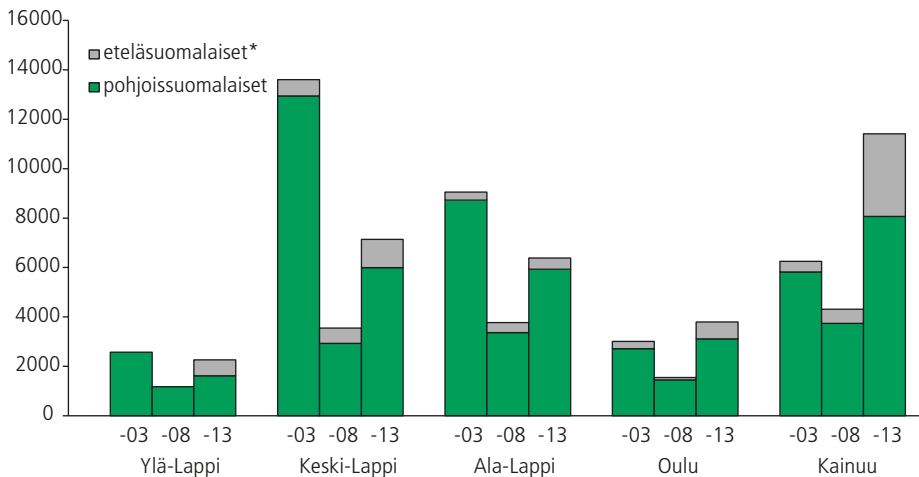
Laji	Ylä-Lappi	Keski-Lappi	Ala-Lappi	Oulu Pohjoinen	Kainuu	Yhteensä
Metso	0,08	0,19	0,25	0,28	0,59	0,25
Teeri	0,01	0,30	0,58	1,31	2,58	0,76
Pyy	0,02	0,12	0,31	0,40	0,65	0,25
Riekkö	0,66	0,12	0,06	0,08	0,07	0,22
Sepelkyyhky	0,00	0,00	0,08	0,16	0,20	0,07
Metsähanhi	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,01
Sinisorsa	0,03	0,07	0,40	0,49	0,47	0,24
Tavi	0,02	0,07	0,20	0,32	0,16	0,13
Haapana	0,01	0,02	0,09	0,04	0,02	0,04
Telkkä	0,02	0,06	0,14	0,13	0,09	0,08
Metsäjänis	0,03	0,11	0,50	0,59	1,02	0,36
Kettu	0,05	0,09	0,20	0,29	0,10	0,13
Näätä	0,01	0,04	0,06	0,08	0,12	0,05
Minkki	0,03	0,04	0,09	0,18	0,16	0,08
Supikoira	0,00	0,00	0,05	0,08	0,03	0,02
Piisami	0,00	0,00	0,00	0,13	0,01	0,02
Majava	0,00	0,00	0,00	0,02	0,03	0,01

6.1. Metsäkanalintusaaliit kasvoivat

6.1.1. Metso

Metsoja saatiin saaliiksi yhteensä 31 000 yksilöä vuonna 2013 (taulukko 7). Metsosaalis palautui lähelle vuoden 2003 tasoa (34 450 yks.) ja kaksinkertaistui vuoteen 2008 (14 350 yks.) nähden. Eniten metsoja saatiin saaliiksi Kainuusta sekä lukumääräisesti että pinta-alan suhteutettuna (taulukot 8 ja 9, kuvat 10 ja 11). Pohjoissuomalaiset metsästäjät saivat metsosaaliista noin 80 %. Eteläsuomalaisten metsästäjien suhteellinen osuus metsosaaliista oli suurin (41 %) Kainuun suuralueella.

Metsosaalista saatiin saman verran valtion ja yksityisten omistamilta mailta. Paikkakuntalaiset 8 § -perusteiset metsästäjät saivat valtion mailta pyydetystä kokonaissaaliista noin 70 % (kuva 10, taulukko 10).

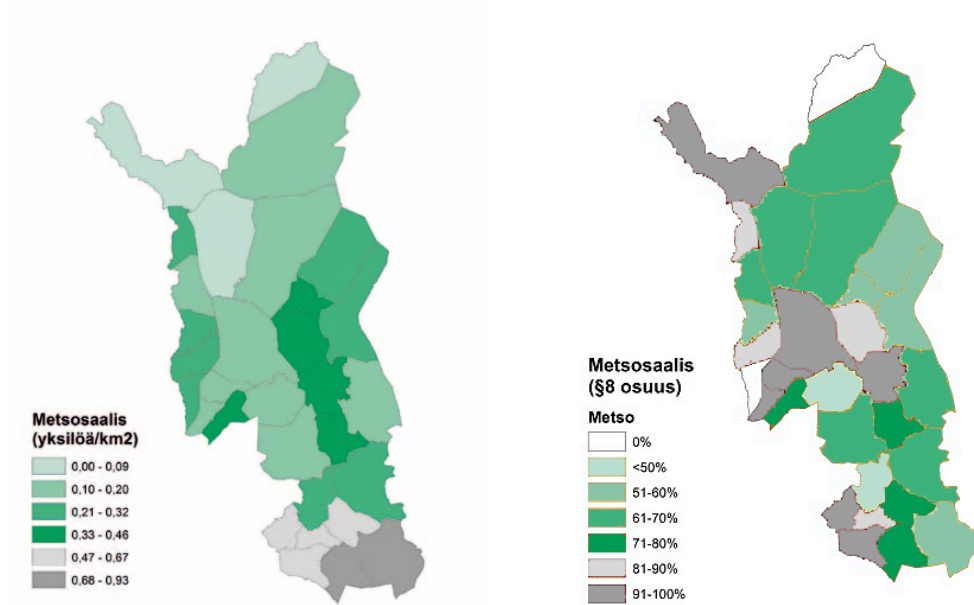
Kuva 10. Metsosaalis (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

*Vuoden 2003 eteläsuomalaiset metsästäjät sisältää vain Metsähallituksen luvilla metsästäneet eli luvusta puuttuvat yksityisillä mailla metsästäneet eteläsuomalaiset.

Taulukko 10. Metsosaalis (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	250	350	150	2 300	800	2 100	1 850	800	1 450
Keski-Lappi	4 750	1 200	2 800	8 850	2 350	4 300	7 200	1 650	2 600
Ala-Lappi	4 900	2 150	3 950	4 150	1 650	2 450	3 050	1 100	2 100
Oulu	1 700	850	2 000	1 300	700	1 800	950	600	1 350
Kainuu	3 100	2 550	6 650	3 150	1 750	4 750	2 200	1 300	3 250
Yhteensä	14 750	7 100	15 550	19 750	7 250	15 400	15 200	5 400	10 700

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

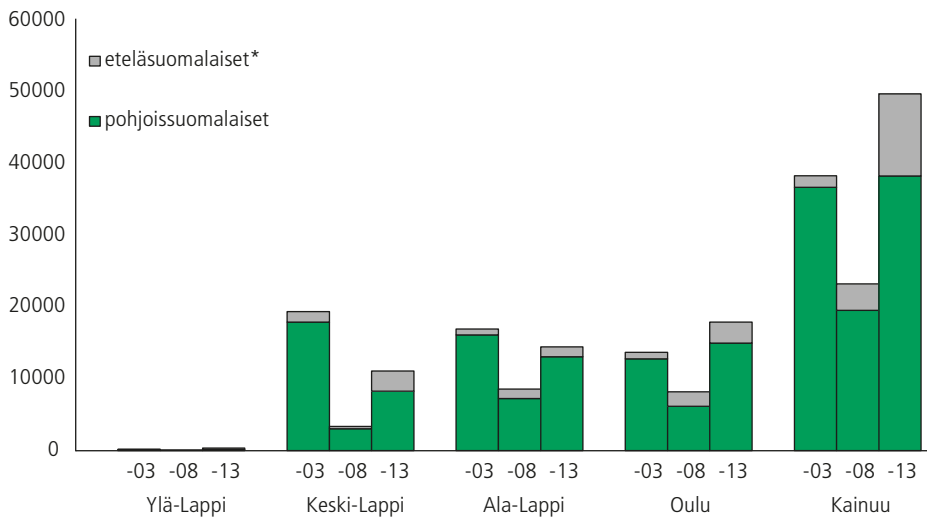
Kuva 11. Metsosaalis suhteutettuna metsästyksen käytettävissä olevaan pinta-alaan (yks./km²) sekä paikkakuntalaisten 8 §:ään perustuvan metsästyksen osuus (%) valtion mailta saadusta metsosaaliista riistanhoitoyhdistyksittäin vuonna 2013.

6.1.2. Teeri

Vuonna 2013 saaliiksi saatiin 93 700 teertä (taulukko 7). Vuoden 2013 teerisaalis oli yli kaksinkertainen vuoteen 2008 verrattuna ja hieman suurempi kuin vuonna 2003. Vuonna 2003 teerisaalis oli 88 600 ja vuonna 2008 se oli 43 500 yksilöä.

Noin 40 % teerisaaliista saatiin valtion mailta vuonna 2013. Paikkakuntalaisten 8 § -perusteisen metsästyksen osuus valtion mailta saadusta teerisaaliista oli 70 %.

Eniten teeriä saatiin saaliiksi Kainuun suuralueelta sekä lukumääräisesti että pinta-alaan suhteutettuna (taulukot 8 ja 9, kuvat 12 ja 13). Pohjoissuomalaiset saivat teerisaalista noin 80 %. Eteläsuomalaisten metsästäjien osuus saaliista oli suurin (34 %) Keski-Lapin suuralueella. Vuoden 2013 teerisaalis oli kaikilla suuralueilla suurempi kuin vuonna 2008 ja Oulun pohjoisosien riistanhoitoyhdistyksissä sekä Kainuun suuralueella suurempi kuin vuonna 2003.

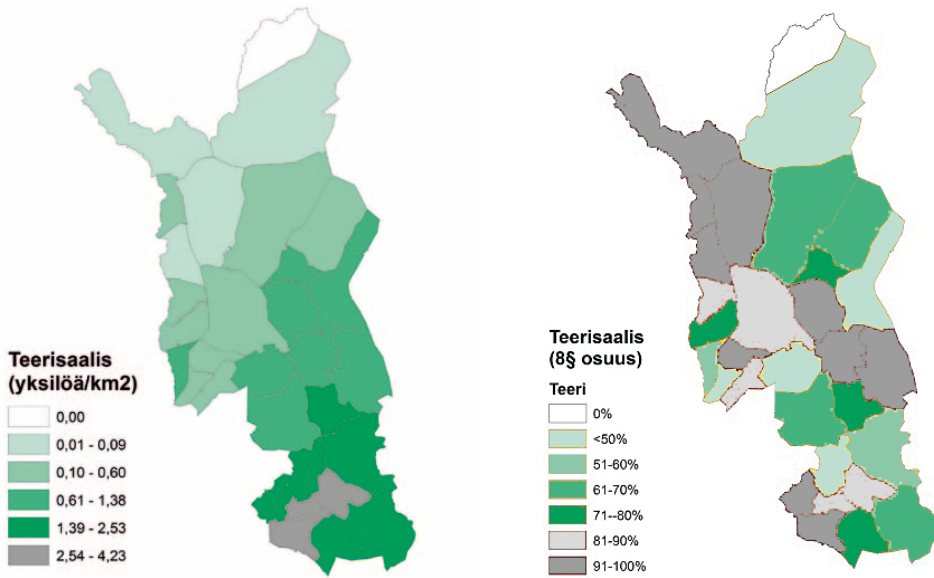
Kuva 12. Teerisaalis (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

*Vuoden 2003 eteläsuomalaiset metsästäjät sisältää vain Metsähallituksen luvilla metsästäneet eli luvusta puuttuvat yksityisillä mailla metsästäneet eteläsuomalaiset.

Taulukko 11. Teerisaalis (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	<25	<25	0	150	100	350	150	100	150
Keski-Lappi	7 950	1 700	5 900	11 450	1 650	5 200	8 800	1 300	3 450
Ala-Lappi	9 750	5 100	9 150	7 200	3 500	5 300	5 150	2 300	4 300
Oulu	8 600	5 400	11 150	5 150	2 800	6 750	3 700	1 850	5 050
Kainuu	20 250	12 150	28 650	18 100	11 150	21 150	14 550	7 400	13 750
Yhteensä	46 500	24 350	54 900	42 050	19 150	38 750	32 350	12 950	26 650

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

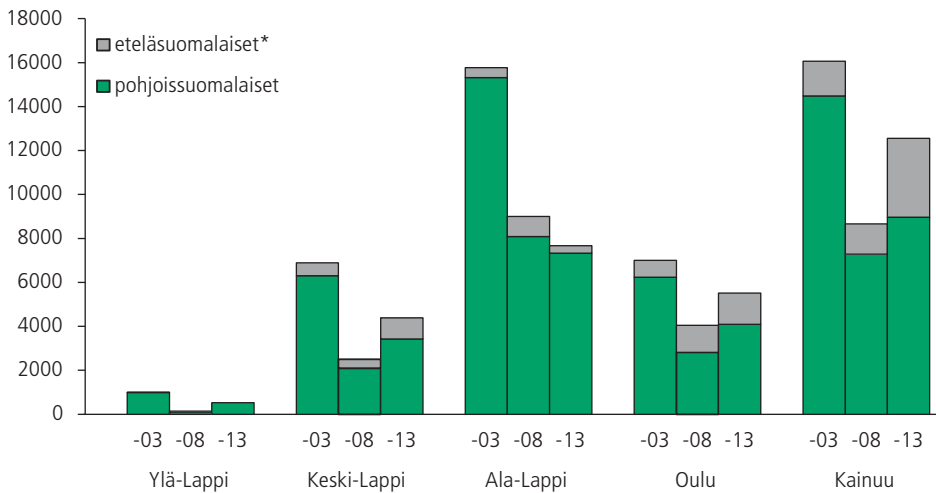
Kuva 13. Teerisaalis suhteutettuna metsästyksen käytettävissä olevaan pinta-alaan (yks./km²) sekä paikkakuntalaisten 8 §:ään perustuvan metsästyksen osuus (%) valtion mailta saadusta teerisaaliista riistanhoitoyhdistyksittäin vuonna 2013.

6.1.3. Pyy

Vuoden 2013 pyysaalis oli 30 700 yksilöä (taulukko 7). Vuonna 2003 saaliiksi saatiin 46 700 ja vuonna 2008 yhteensä 24 300 pyytä.

Eniten pyytä saatiin saaliiksi Kainuussa ja vähiten Ylä-Lapissa (taulukot 8 ja 9). Pohjois-suomalaiset metsästäjät saivat pyysaaliista noin 79 %. Eteläsuomalaisten metsästäjien osuus pyysaaliista oli suurin Kainuun suuralueella (kuva 14). Pyysaalis oli Ala-Lappia lukuun ottamatta vuonna 2013 suurempi kuin vuonna 2008, mutta kaikilla suuralueilla pienempi kuin vuonna 2003.

Noin 40 % pyysaaliista saatiin valtion mailta. Paikkakuntalaisten 8 § -perusteisen metsästyksen osuus valtion mailta saadusta pyysaaliista oli noin 60 %.

Kuva 14. Pyysaalit (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

*Vuoden 2003 eteläsuomalaiset metsästäjät sisältää vain Metsähallituksen luvilla metsästäneet eli luvusta puuttuvat yksityisillä mailla metsästäneet eteläsuomalaiset.

Taulukko 12. Pyysaalit (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	100	<25	<25	900	100	500	850	100	450
Keski-Lappi	3 700	1 300	2 350	3 200	1 200	2 050	2 350	850	1 300
Ala-Lappi	10 450	5 400	5 100	5 300	3 600	2 550	3 400	2 650	1 900
Oulu	4 550	2 700	3 150	2 450	1 350	2 400	1 400	600	1 400
Kainuu	8 900	4 850	7 550	7 150	3 800	5 000	4 500	1 950	2 250
Yhteensä	27 750	14 250	18 150	19 000	10 050	12 500	12 500	6 200	7 350

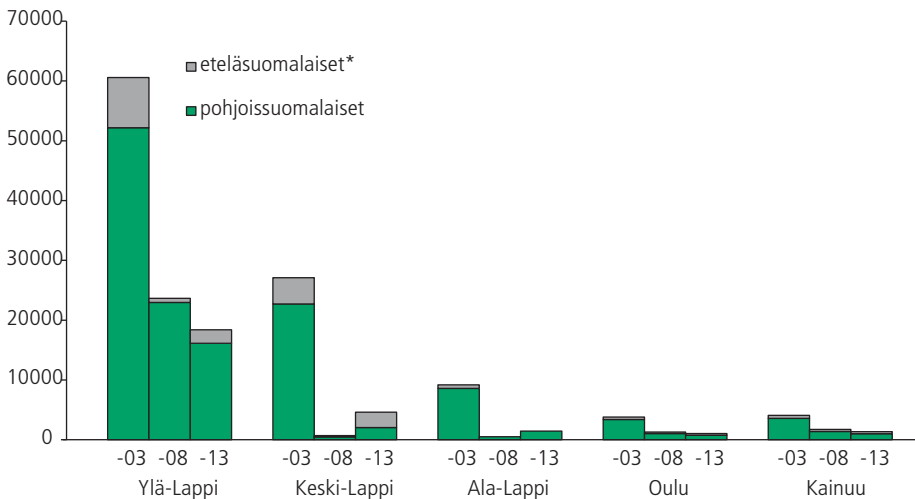
¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

6.1.4. Riekko

Vuoden 2013 riekkosaalis oli vajaat 27 000 lintua. Eniten riekkoja saatiin saaliiksi Ylä-Lapin suuralueelta (taulukot 8 ja 9). Pohjoissuomalaiset metsästäjät saivat riekkosaaliista noin 80 %. Eteläsuomalaisten metsästäjien osuus saaliista oli suurin (55 %) Keski-Lapin suuralueella (kuva 15).

Pohjoissuomalaisten riekkosaalis oli kaikilla suuralueilla pienempi kuin vuosina 2003, jolloin riekkosaalis oli yhteensä 104 700 yksilöä. Saaliit kasvoivat hieman Keski- ja Ala-Lapissa verrattuna vuoteen 2008 (taulukko 13). Vuonna 2008 saaliiksi saatiin 27 900 riekkoa. Sekä valtion että yksityisten omistamilta maa-alueilta saadun riekkosaaliin määrä oli vuonna 2013 pienempi kuin vuonna 2008 ja huomattavasti pienempi kuin vuonna 2003 (taulukko 13).

Noin 80 % riekkosaaliista saatiin valtion mailta. Paikkakuntalaisten 8 § -perusteisen metsästyksen osuus valtion mailta saadusta riekkosaaliista oli 70 %.

Kuva 15. Riekkosaalis (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

*Vuoden 2003 eteläsuomalaiset metsästäjät sisältää vain Metsähallituksen luvilla metsästäneet eli luvusta puuttuvat yksityisillä mailla metsästäneet eteläsuomalaiset.

Taulukko 13. Riekkosaalis (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	4 000	2 400	2 000	56 550	21 250	16 400	44 200	17 250	12 800
Keski-Lappi	9 150	300	1 450	17 950	400	3 200	11 600	100	1 250
Ala-Lappi	4 550	350	750	4 650	200	700	3 150	200	600
Oulu	2 350	1 000	650	1 450	350	400	950	300	300
Kainuu	1 900	500	500	2 200	1 200	900	1 500	650	550
Yhteensä	21 950	4 550	5 350	82 800	23 350	21 550	61 350	18 500	15 450

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

6.1.5. Hyvä metsäkanalintuvuosi näkyi saaliissa

Vuosi 2013 oli metsäkanalintujen osalta varsin hyvä. Lajien yhteistiheys oli koko maan keskiarvona lähes 26 yksilöä metsämaan neliökilometrillä, mikä oli riistakolmiolaskentojen suurimpia lukemia (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014a). Pohjois-Suomen metso- ja teerikannat olivat monin paikoin runsaimmat verrattuna aiempiin raportointivuosiin 2003 ja 2008 (liite 2). Pyy- ja riekkokannat olivat elpyneet vuoden 2008 heikoista tiheyksistä, mutta olivat vielä selkeästi vuoden 2003 tiheyksiä pienemmät. Riekon tilanne Ylä-Lappia lukuun ottamatta oli edelleen varsin heikko.

Metson ja teeren osalta saaliit olivat vuosia 2003 ja 2008 suuremmat. Pyy- ja riekon osalta saalismäärät olivat vuoden 2008 tasolla, mutta selkeästi vuotta 2003 pienemmät.

Metson, teeren ja pyyn metsästystä ei rajoitettu vuonna 2013 Pohjois-Suomen alueella. Vuonna 2008 metsästysaikoja lyhennettiin neljässä Riistakeskus Lapin riistanhoitoyhdistyksessä. Metso oli kokonaan rauhoitettu Utsjoen riistanhoitoyhdistyksen alueella vuosina 2003 ja 2008. Vuonna 2003 metson metsästysaikaa lyhennettiin Lapissa kymmenellä päivällä kahdeksan riistanhoitoyhdistyksen alueella.

Vuonna 2013 riekon metsästysaikaa lyhennettiin syyskuun loppuun koko selvitysalueella Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia lukuun ottamatta. Vuonna 2008 riekko oli kokonaan rauhoitettu Riistakeskuksen Lapin alueella lukuun ottamatta Enontekiön, Utsjoen, Inarin ja Sodankylän riistanhoitoyhdistyksiä. Metsästysaikaa oli lyhennetty Inarin ja Sodankylän riistanhoitoyhdistysten alueella. Myös Riistakeskus Kainuun alueella riekonmetsästysaikaa oli lyhennetty. Vuonna 2003 riekonmetsästystä ei rajoitettu.

6.1.6. Metsäkanalintujen verotusprosentit

Lindénin ym. (1991) esittämän teoreettisen verotusmallin mukaan kasvavaa metsäkanalintukantaa voitaisiin verottaa 10–12 % syyskannasta. Kantojen ollessa aallonpohjassa verotusprosentin tulisi olla vain 1–2 %. Verotussuosituksen ajatuksena on se, että verotus kohdistuu ennen kaikkea nuoriin yksilöihin, joita on kasvavassa lintukannassa enemmän kuin pienenevässä kannassa.

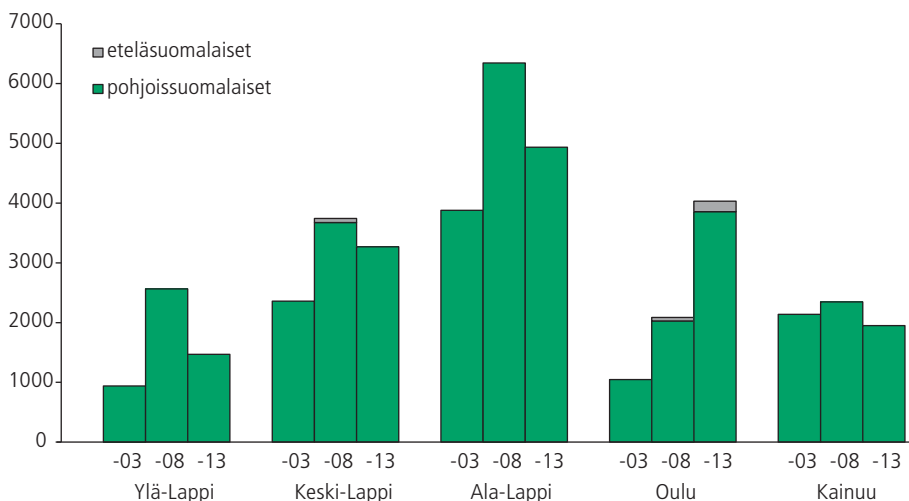
Suurin metsosaalis pinta-alayksikköä kohti saatiin vuonna 2013 Kainuun suuralueelta (0,60 yksilöä/km²). Verotusprosentti oli tällöin 8,2 % (liite 3). Myös teeri- (2,64 yksilöä/km²) ja pyysaaliit (0,67 yksilöä/km²) olivat suhteellisesti suurimpia Kainuun alueella. Siellä verotusprosentti oli teeren osalta 18,0 % ja pyyn osalta 8,6 %. Riekon verotusprosentti oli suurin Lapin riistakeskuksen aluetoimiston alueella, 13,2 %. Metsäkanalintujen verotusprosentit teoreettiseen malliin verrattuna olivat varsin kohtuulliset (liite 3).

6.2. Pienpetosaaliit

6.2.1. Kettu

Kettu oli yleisin saaliiksi saatu pienpeto vuonna 2013 (taulukko 7). Vuonna 2003 alueelta saatiin saaliiksi 10 450, vuonna 2008 yhteensä 17 100 ja vuonna 2013 kaikkiaan 15 700 kettua. Eniten kettuja saatiin saaliiksi Ala-Lapin suuralueella (taulukot 8 ja 9). Pohjoissuomalaiset metsästäjät saivat kettusaaliista noin 99 %. Eteläsuomalaiset kyselyyn vastanneet metsästäjät saivat kettuja saaliiksi vain Oulun suuralueen riistanhoitoyhdistyksissä (kuva 16).

Pohjoissuomalaisten metsästäjien kettusaalis pieneni kaikilla suuralueilla Oulun suuralueen riistanhoitoyhdistyksiä lukuun ottamatta. Kettukannan tiheydestä kertova lumijälki-indeksi oli vuonna 2013 koko Pohjois-Suomen alueella pienempi kuin vuonna 2008 (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014a).

Kuva 16. Kettusaalis (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

Noin 72 % pohjoissuomalaisten metsästäjien vuoden 2013 kettusaalista saatiin yksityisten omistamilta maa-alueilta (taulukko 14). Paikkakuntalaiset saivat valtion mailta saadusta saaliista noin 84 %. Yksityisten omistamilta maa-alueilta saatu kettusaalis oli yhtä suuri kuin vuonna 2008. Valtion omistamilla maa-alueilla kettusaalis pieni verrattuna vuoteen 2008, mutta kasvoi verrattuna vuoteen 2003.

Vajaa 30 % kettusaaliista saatiin valtion mailta vuonna 2013. Paikkakuntalaisten 8 § -perusteisen metsästyksen osuus valtion mailta saadusta saaliista oli yli 80 %.

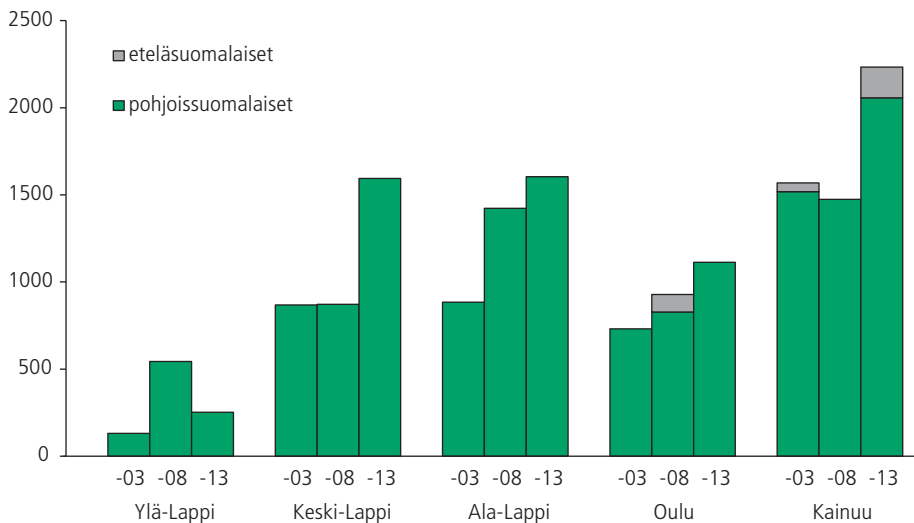
Taulukko 14. Kettusaalis yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	300	650	300	650	1 950	1 200	600	1 900	1 050
Keski-Lappi	1 250	2 100	2 050	1 100	1 650	1 200	950	1 350	850
Ala-Lappi	3 200	5 150	3 850	700	1 200	1 050	550	1 150	1 000
Oulu	850	1 600	3 750	200	500	300	200	500	250
Kainuu	1 600	1 750	1 450	550	600	550	350	550	500
Yhteensä	7 250	11 200	11 350	3 200	5 900	4 300	2 700	5 400	3 600

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

6.2.2. Näätä

Vuoden 2013 näätäsaalis oli noin 6 850 yksilöä (taulukko 7), kun vuonna 2003 selvitysalueelta pyydettiin 4 200 ja vuonna 2008 yhteensä 5 250 näätä. Eniten näätä saatiin saaliiksi Kainuun suuralueelta (taulukot 8 ja 9). Pohjois-suomalaiset metsästäjät saivat näätäsaaliista noin 97 %. Eteläsuomalaiset metsästäjät saivat näätäsaalista vain Kainuun suuralueella (kuva 17).

Kuva 17. Näätäsaalis (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

Pohjoissuomalaisten metsästäjien näätäsaalis oli vuonna 2013 melkein kolmanneksen (kokonaismuutos 29 %) suurempi kuin vuonna 2008. Näätäsaalis kasvoi kaikilla suuralueilla Ylä-Lappia lukuun ottamatta. Lumijälki-indeksin perusteella näätäkannassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia ja kanta on pysynyt vakaana (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014a).

Noin puolet näätäsaaliista saatiin valtion omistamilta maa-alueilta (taulukko 15). Paikkuntalaiset saivat valtion mailta saadusta saaliista noin 80 %.

Taulukko 15. Näätäsaalis (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

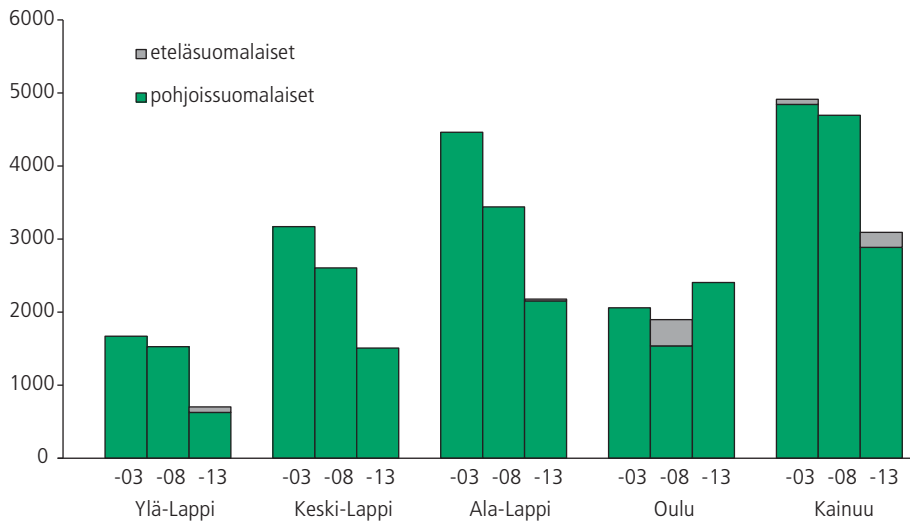
Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	50	150	50	100	400	200	100	400	200
Keski-Lappi	400	350	650	450	550	1 000	400	500	450
Ala-Lappi	600	600	900	300	800	700	250	800	650
Oulu	350	550	650	350	350	500	350	350	500
Kainuu	700	800	1 100	900	650	1 150	750	600	1 000
Yhteensä	2 100	2 450	3 300	2 100	2 800	3 550	1 900	2 700	2 800

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

6.2.3. Minkki

Vuoden 2013 minkkisaalis oli noin 9 900 (taulukko 7). Vuonna 2003 saaliiksi saatiin 16 350 ja vuonna 2008 kaikkiaan 14 150 minkkiä. Eniten minkkejä saatiin saaliiksi Kainuussa (taulukot 8 ja 9). Pohjoissuomalaiset metsästäjät saivat minkkisaaliista noin 97 %. Eteläsuomalaiset kyselyyn vastanneet metsästäjät saivat minkkisaalista vain Kainuussa (kuva 18).

Minkkisaalis pieneni noin kolmanneksen vuodesta 2008. Saalis jäi pienemmäksi Oulun suuraluetta lukuun ottamatta kaikilla suuralueilla. Minkkisaaliin pieneminen saattaa johtua ansa- ja loukkupyynnin suosion hienoisesta laskusta, tai tulos voi indikoida minkkikantojen pienenemistä Pohjois-Suomessa.

Kuva 18. Minkkisaalis (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

Kolme neljäsosaa minkkisaaliista saatiin yksityisten omistamilta maa-alueilta vuonna 2013 (taulukko 16). Paikka-kuntalaiset saivat valtion mailta saadusta saaliista noin 80 %.

Taulukko 16. Minkkisaalis (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

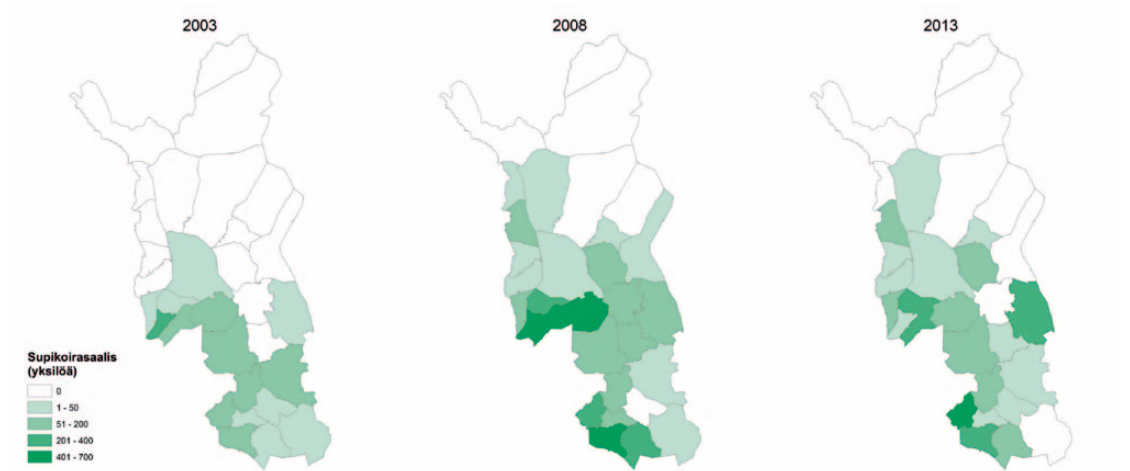
Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	500	750	250	1 150	750	450	1 150	750	250
Keski-Lappi	2 400	2 000	1 100	800	600	450	700	600	350
Ala-Lappi	3 550	2 850	1 950	900	600	200	800	550	150
Oulu	1 750	1 450	1 750	300	450	650	300	350	550
Kainuu	3 650	4 050	2 300	1 300	650	800	1 050	650	650
Yhteensä	11 850	11 100	7 350	4 500	3 050	2 550	4 050	2 900	2 000

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

6.2.4. Supikoira

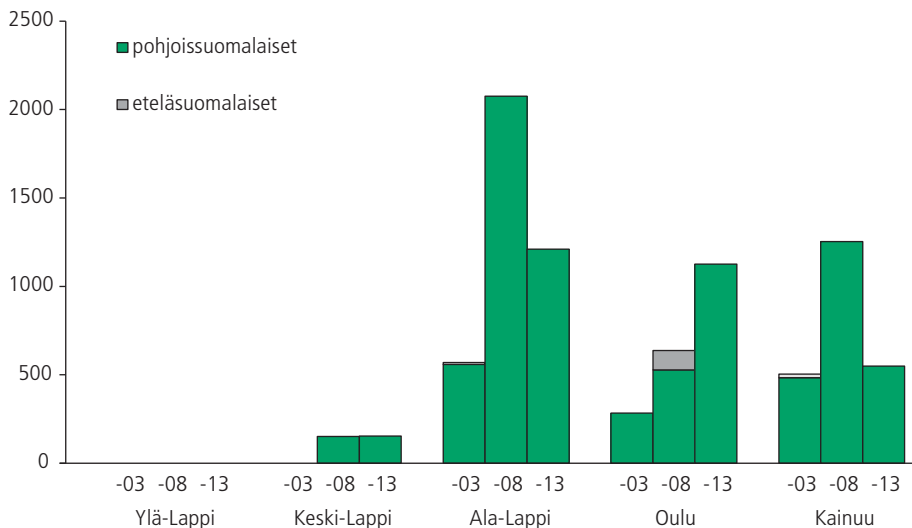
Vuoden 2013 supikoirasaaiais oli noin 3 050 yksilöä (taulukko 7). Vuonna 2003 alueelta saatiin saaliiksi 1 400 ja vuonna 2008 yhteensä 4 150 supikoiraa.

Supikoiran on viimeisten vuosikymmenien aikana levittäytynyt kohti pohjoista (kuva 19).

Kuva 19. Supikoirasaaiais (yksilöä) vuosilta 2003, 2008 ja 2013 riistanhoitoyhdistyksittäin.

Suurimmat supikoirasaaiait saatiin Ala-Lapin ja Oulun pohjoisten riistanhoitoyhdistysten alueelta (taulukot 8 ja 9). Ylä-Lapin alueelta supikoiria ei saatu saaliiksi lainkaan. Pohjoissuomalaiset metsästäjät saivat 100 % supikoirasaaiaista, kyselyyn vastanneista eteläsuomalaisista metsästäjistä kukaan ei saanut saaliiksi supikoiraa (kuva 20).

Kuva 20. Supikoirasaaiais (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

Supikoirasaalis pieneni vuodesta 2008 kaikilla suuralueilla lukuun ottamatta Oulun pohjoisosien riistanhoitoyhdistysten alueita. Yli 90 % supikoirasaaliista saatiin yksityisten omistamilta maa-alueilta (taulukko 17). Paikkakuntalaiset saivat valtion maiden saaliista 80 %.

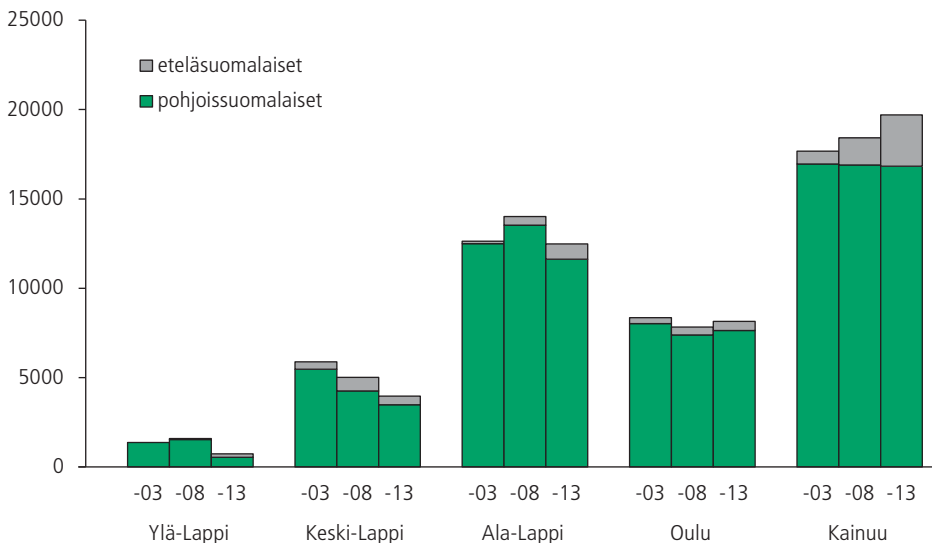
Taulukko 17. Supikoirasaalis (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keski-Lappi	0	100	100	0	50	50	0	50	50
Ala-Lappi	400	1 650	1 150	150	450	100	150	400	100
Oulu	250	450	1 100	<25	200	50	<25	200	0
Kainuu	400	1 150	500	150	100	50	100	100	50
Yhteensä	1 100	3 350	2 800	300	750	250	250	700	200

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

6.3. Metsäjänissaalis ennallaan

Vuoden 2013 metsäjänissaalis oli 45 100 yksilöä (taulukko 7). Vuonna 2003 jäniksiä saatiin saaliiksi hieman vajaa 46 000 yksilöä ja vuonna 2008 kaikkiaan 46 900 yksilöä. Suurin metsäjänissaalis saatiin Kainuun ja pienin Ylä-Lapin suuralueella (taulukot 8 ja 9). Pohjoissuomalaiset metsästäjät saivat saaliista noin 90 %. Eteläsuomalaiset metsästäjät saivat jonkin verran metsäjänissaalista kaikilta suuralueilta (kuva 21).

Kuva 21. Metsäjänissaalis (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

Metsäjänissaalis pysyi lähes samana kuin vuosina 2003 ja 2008. Lumijälki-indeksin perusteella metsäjänistiheydet olivat vuonna 2013 hieman suuremmat kuin vuonna 2008 ja samaa tasoa kuin vuonna 2003 (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014a).

Valtaosa (81 %) pohjoissuomalaisten metsästäjien vuoden 2013 jänissaaliista saatiin yksityisten omistamilta maa-alueilta (taulukko 18). Paikkakuntalaiset saivat valtion mailta saadusta saaliista yli 70 %.

Taulukko 18. Metsäjänissaalis (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	600	600	150	800	1 000	600	700	900	400
Keski-Lappi	3 700	3 300	2 600	2 150	1 750	1 400	1 500	1 250	900
Ala-Lappi	10 350	12 150	10 650	2 300	1 850	1 850	1 550	1 650	1 550
Oulu	6 850	6 150	6 250	1 500	1 700	1 900	1 050	1 100	1 600
Kainuu	13 250	13 650	16 150	4 450	4 750	3 550	3 450	3 450	2 350
Yhteensä	34 800	35 900	35 800	11 200	11 000	9 300	8 300	8 350	6 800

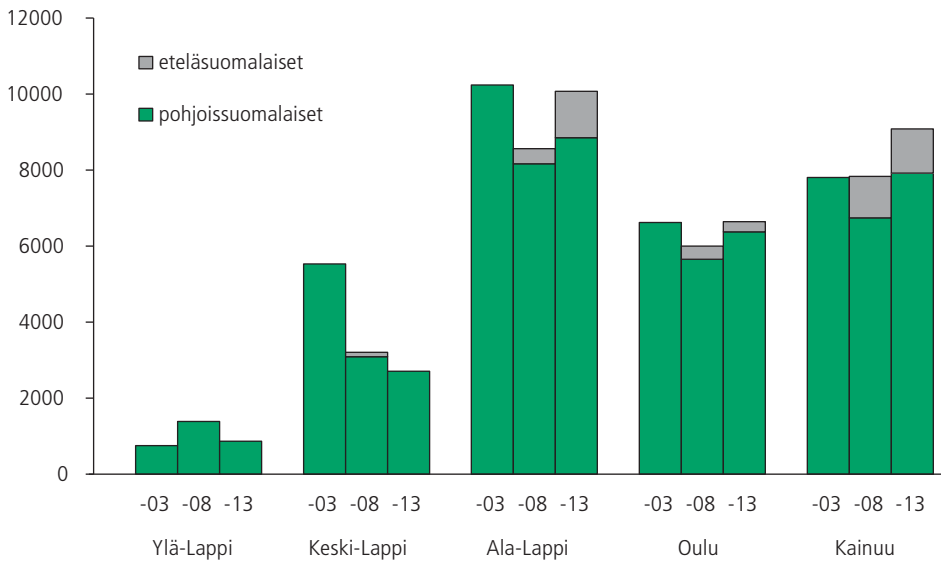
¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

6.4. Sinisorsasaalis

Vuoden 2013 sinisorsasaalis oli noin 29 400 yksilöä (taulukko 7). Vuonna 2003 saaliksi saatiin 31 050 ja vuonna 2008 yhteensä 27 000 sinisorsaa.

Suurin saalis saatiin Ala-Lapin ja pienin Ylä-Lapin suuralueilta (taulukot 8 ja 9). Pohjoissuomalaiset metsästäjät saivat saaliista noin 91 %. Eteläsuomalaiset kyselyyn vastanneet metsästäjät saivat sinisorsasaalista Ala-Lapin, Oulun ja Kainuun suuralueilla (kuva 22).

Sinisorsasaalis kasvoi hieman vuodesta 2008 Ala-Lapin, Oulun ja Kainuun suuralueilla ja pieneni Ylä-Lapin ja Keski-Lapin suuralueilla. Noin kolme neljäsosaa vuoden 2013 sinisorsasaaliista saatiin yksityisten omistamilta alueilta (taulukko 19). Paikkakuntalaisten 8 § -perusteisen metsästyksen osuus valtion mailta saadusta saaliista oli 80 %.

Kuva 22. Sinisorsasaalis (yksilöä) vuosina 2003, 2008 ja 2013 suuralueittain.

Taulukko 19. Sinisorsasaalis (yksilöä) yksityisiltä ja valtion omistamilta maa-alueilta vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Suuralue	Yksityiset maa-alueet			Valtion omistamat maa-alueet			8 § perusteella metsästäneet		
	2003 ¹⁾	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Ylä-Lappi	300	700	200	450	700	700	350	550	700
Keski-Lappi	3 000	2 350	1 650	2 600	900	1 050	2 300	650	800
Ala-Lappi	7 550	6 550	8 850	2 700	2 000	1 250	1 800	1 850	1 150
Oulu	5 450	4 900	5 400	1 200	1 100	1 250	900	800	1 200
Kainuu	5 450	6 450	6 350	2 400	1 350	2 750	2 000	1 200	1 850
Yhteensä	21 700	20 900	22 400	9 350	6 100	7 000	7 400	5 100	5 750

¹⁾ Vuoden 2003 luvuista puuttuvat eteläsuomalaiset metsästäjät.

7. Metsästys ja metsäkanalintusaaliit valtion mailla

Taulukossa 20 esitetään alueittainen yhteenveto metsästyksen ja metsäkanalintujen määrästä vuosina 2003, 2008 ja 2013.

Taulukko 20. Metsästäjien, metsästyspäivien sekä metsäkanalintusaaliin määrä valtion mailla yhteensä (sisältäen sekä pohjoissuomalaiset että eteläsuomalaiset metsästäjät) ja 8 § -perusteisen metsästyksen vuosina 2003, 2008 ja 2013.

		Valtion maat yhteensä			8 § -perusteinen metsästys		
		2003	2008	2013	2003	2008	2013
Metsästäjiä, hlö	Ylä-Lappi	9 000	2 850	2 600	1 250	1 450	1 150
	Keski-Lappi	7 450	7 050	8 000	4 350	3 400	3 550
	Ala-Lappi	7 150	9 250	8 350	4 600	6 150	5 600
	Oulu	3 850	5 600	6 900	2 350	3 600	3 300
	Kainuu	8 500	11 850	12 500	5 500	6 650	6 000
	Yhteensä	35 050	34 800	36 150	18 050	21 250	19 600
Metsästyspäiviä, kpl	Ylä-Lappi	70 600	29 450	31 350	30 200	22 100	23 050
	Keski-Lappi	71 850	56 300	69 150	49 350	37 600	43 300
	Ala-Lappi	58 850	80 550	71 750	38 950	59 750	55 200
	Oulu	31 600	43 200	67 750	22 850	33 250	47 650
	Kainuu	79 350	99 550	103 550	58 350	73 350	66 250
	Yhteensä	312 750	309 000	343 550	199 750	226 050	235 450
Metsosaalis, yks.	Ylä-Lappi	2 300	800	2 100	1 850	800	1 450
	Keski-Lappi	8 850	2 350	4 300	7 200	1 650	2 600
	Ala-Lappi	4 150	1 650	2 450	3 050	1 100	2 100
	Oulu	1 300	700	1 800	950	600	1 350
	Kainuu	3 150	1 750	4 750	2 200	1 300	3 250
	Yhteensä	19 750	7 250	15 400	15 200	5 400	10 700
Teerisaalis, yks.	Ylä-Lappi	150	100	350	150	100	150
	Keski-Lappi	11 450	1 650	5 200	8 800	1 300	3 450
	Ala-Lappi	7 200	3 500	5 300	5 150	2 300	4 300
	Oulu	5 150	2 800	6 750	3 700	1 850	5 050
	Kainuu	18 100	11 150	21 150	14 550	7 400	13 750
	Yhteensä	42 050	19 150	38 750	32 350	12 950	26 650
Pyysaalis, yks.	Ylä-Lappi	900	100	500	850	100	450
	Keski-Lappi	3 200	1 200	2 050	2 350	850	1 300
	Ala-Lappi	5 300	3 600	2 550	3 400	2 650	1 900
	Oulu	2 450	1 350	2 400	1 400	600	1 400
	Kainuu	7 150	3 800	5 000	4 500	1 950	2 250
	Yhteensä	19 000	10 050	12 500	12 500	6 200	7 350
Riekkosaalis, yks.	Ylä-Lappi	56 550	21 250	16 400	44 200	17 250	12 800
	Keski-Lappi	17 950	400	3 200	11 600	100	1 250
	Ala-Lappi	4 650	200	700	3 150	200	600
	Oulu	1 450	350	400	950	300	300
	Kainuu	2 200	1 200	900	1 500	650	550
	Yhteensä	82 800	23 350	21 550	61 350	18 500	15 450

Viitteet

- Lindén, H., Wikman, M. & Helle, P. 1991. Metsäkanalintujen metsästysverotusperusteista sekä kanta- ja saalisikiintiöennusteet ensi syksyksi. *Riistantutkimusosaston tiedote* 106: 1–11.
- Kangas, L. 2006: Metsäkanalintujen metsästys Pohjois-Suomessa. Metsästyskuolleisuus, metsästyksen valikoivuus ja kestävyys. *Kala- ja riistaraportteja* 378. 29 s.
- Korhonen, P. 2004: Pienriistanmetsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2003. *Kala- ja riistaraportteja* 326. 65 s.
- Korhonen, P. 2005: Pohjoissuomalaisten pienriistan metsästäjien profilointi. *Kala- ja riistaraportteja* 363. 48 s.
- Niemi, M., Nylander, E. & Korhonen, P. 2009: Pienriistanmetsästys Pohjois-Suomessa vuonna 2008. *Riista- ja kalatalous - Selvityksiä* 20/2009. 32 s.
- Niemi, M., Pellikka, J., Nylander, E. & Korhonen, P. 2011: Onko huolta huomisesta? Pohjoissuomalaisten metsästäjien ajatuksia metsäkanalintujen metsästyksestä. *Suomen Riista* 57: 37–54.
- Niemi, M., Pellikka, J., Nylander, E. & Korhonen, P. 2012: Raaskiiko tuon ampua? Metsäkanalinnustajien ajatuksia lintukantojen vaihtelusta. *Metsästäjä* 1/2012: 34–36.
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014a. Riistavarat. http://tilastot.rktl.fi/Database/Riista/Riista_fi.asp. [Luettu 16.6.2014].
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014b. Pohjois-Suomen metsästys. <http://tilastot.rktl.fi/psm>. [Luettu 16.6.2014].
- Riista ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014c: Metsästys 2013. *Riista- ja kalatalous - tilastoja* 6/2014. *Suomen virallinen tilasto. Maa-, metsä- ja kalatalous*. 36 s.
- Salmi, J. & Salmi, P. 2005: Pohjois-Suomen pienriistan pyynti metsästäjien mielipiteissä. *Kala- ja riistaraportteja* 358. 26 s.

Liitteet

Liite1: Menetelmät

Otanta

Selvityksen aineisto kerättiin postikyselynä metsästäjiltä osana valtakunnallisen Metsästys 2013 -tilaston aineiston keruuta (Riista ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014c).

Otanta tehtiin Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä metsästäjärekisteristä. Otantakehikon muodostivat metsästäjät, jotka olivat maksaneet riistanhoitomaksun kalenterivuodelle 2013. Ulkomailla asuvat metsästäjät rajattiin otoksen ulkopuolelle.

Otanta pohjoissuomalaisista metsästäjistä suoritettiin riistanhoitoyhdistyksittäin. Kustakin 8 § -alueen riistanhoitoyhdistyksestä poimittiin otokseen 100–300 metsästäjää. Alueen riistanhoitoyhdistykseen oli vuonna rekisteröitynyt yhteensä 60 596 riistanhoitomaksun maksanutta metsästäjää. Lisäksi otantaan poimittiin mukaan 200 sellaista metsästäjää, joiden kotikunta oli 8 § -alueella, mutta jotka olivat rekisteröityneet alueen ulkopuolisiin riistanhoitoyhdistyksiin. Yhteensä pohjoissuomalaisille, 8 § -alueella asuville ja/tai alueen riistanhoitoyhdistykseen rekisteröityneille metsästäjille lähetettiin 6 550 kyselyä.

Eteläsuomalaisista, eli muualla kuin 8 § -alueella asuvista tai alueen riistanhoitoyhdistykseen kuulumattomista metsästäjistä, otanta tehtiin Suomen riistakeskuksen aluetoimistojen alueittain. Kultakin alueelta otokseen poimittiin 300 metsästäjää. Yhteensä eteläsuomalaiselle metsästäjille lähetettiin 4 200 kyselyä.

Kysely ja saadut vastaukset

Kyselylomake lähetettiin tammikuun 2014 alussa. Vastaamattomille lähetettiin ensin vastauskehote ja sen jälkeen edelleen vastaamattomille uusi kyselylomake. Kyselyyn oli mahdollista vastata joko internetin kautta tai postitse.

Pohjoissuomalaisille metsästäjille lähetetyssä lomakkeessa metsästystä ja saalista koskevat tiedot kysyttiin kunnittain erikseen valtion ja yksityisten mailta. Eteläsuomalaisille suunnatussa kyselyssä tiedot kysyttiin Riistakeskuksen aluetoimistojen alueilta. Eteläsuomalaisien lomakkeessa kysyttiin myös, oliko henkilö metsästännyt Pohjois-Suomessa selvitysalueella vuonna 2013. Siltä osin tiedot kysyttiin samalla alueella kuin pohjoissuomalaisille suunnatussa kyselyssä.

Pohjoissuomalaiset metsästäjät palauttivat määräajan puitteissa yhteensä 4 159 hyväksyttyä täytettyä lomaketta. Eteläsuomalaisista kyselyyn vastanneista 3 044 metsästäjistä 253 ilmoitti metsästäneensä 8 § -alueella vuonna 2013. Pohjoissuomalaisien metsästäjien vastausaktiivisuus oli 63,5 %. Koko maan vastausprosentti oli 67,0 %.

Selvitysalueen riistanhoitoyhdistykset ja niiden jäsenmäärä vuonna 2013 sekä lähetettyjen kyselyjen ja saatujen vastausten määrä.

Alue	Riistanhoitoyhdistys	Jäseniä	Kyselyjä	Vastauksia	Vastanneita, %
Kainuu	Hyrnsalmen-Ristijärven	1 593	200	140	70,0 %
Kainuu	Kajaanin	3 476	200	132	66,0 %
Kainuu	Kuhmon	3 114	200	135	67,5 %
Kainuu	Paltamon	927	200	148	74,0 %
Kainuu	Puolangan	1 205	200	121	60,5 %
Kainuu	Sotkamon	2 252	200	142	71,0 %
Kainuu	Suomussalmen	3 190	200	145	72,5 %
Kainuu	Vuolijoen	636	200	132	66,0 %
Ala-Lappi	Kemijärven	2 238	200	132	66,0 %
Ala-Lappi	Keminmaan	2 261	200	127	63,5 %
Ala-Lappi	Pellon	1 256	200	137	68,5 %
Ala-Lappi	Posion	1 436	200	141	70,5 %
Ala-Lappi	Ranuan	1 582	200	119	59,5 %
Ala-Lappi	Rovaniemen seudun	6 915	300	179	59,7 %
Ala-Lappi	Simon	994	200	127	63,5 %
Ala-Lappi	Tervolan	934	200	119	59,5 %
Ala-Lappi	Tornion	2 514	200	107	53,5 %
Ala-Lappi	Ylitornion	1 425	200	129	64,5 %
Keski-Lappi	Kittilän	1 956	200	123	61,5 %
Keski-Lappi	Kolarin	1 027	200	130	65,0 %
Keski-Lappi	Muonion	660	200	114	57,0 %
Keski-Lappi	Pelkosenniemen	456	150	97	64,7 %
Keski-Lappi	Sallan	1 976	200	132	66,0 %
Keski-Lappi	Savukosken	671	200	117	58,5 %
Keski-Lappi	Sodankylän	3 838	200	121	60,5 %
Ylä-Lappi	Enontekiön	703	200	109	54,5 %
Ylä-Lappi	Inarin	1 806	200	136	68,0 %
Ylä-Lappi	Utsjoen	398	100	52	52,0 %
Oulu	Kuusamon	3 683	200	136	68,0 %
Oulu	Pudasjärven	3 042	200	113	56,5 %
Oulu	Taivalkosken	1 591	200	122	61,0 %
Oulu	Vaalan	841	200	128	64,0 %
Muu Suomi		247 794	4 400	3 161	71,8 %
Yhteensä		308 390	10 750	7 203	67,0 %

Aineiston analysointi

Vastauslomakkeet tarkistettiin ennen tallennusta. Tallennuksen jälkeen aineistolle tehtiin loogisuus- ja raja-arvotarkistuksia, joissa paljastuneet ristiriitaisuudet tai tallennusvirheet korjattiin.

Aineiston analysointi tehtiin SAS-ohjelmistolla, kuten myös aiemmissa selvityksissä. Pääosin käytettiin Survey Means -menetelmää, joka mahdollistaa mm. otanta-asetelman huomioon ottamisen ja tulosten tilastollisen luotettavuuden arvioinnin. Arviot metsästäjämäärästä, metsästyspäivistä ja saaliista laskettiin laajentamalla saatu aineisto koko perusjoukkoa koskevaksi suuraluekohtaisia painokertoimia käyttäen. Kaikille arvioille laskettiin variaatiokertoimet ja niistä johdetut 95 %:n luottamusvälit.

Vastaamatta jättäneiden vaikutusta tuloksiin oli testattu vuoden 2003 selvityksen yhteydessä. Tällöin sillä ei todettu olleen olennaista merkitystä tuloksiin. Kyselyyn vastaamattomien metsästyskäyttäytymisen oletettiin olleen samanlaista kuin vastanneiden. Osittaiskato eli yksittäiset puuttuvat tiedot paikattiin päättelyllä tai korvaamalla puuttuva tieto aineistosta saadulla keskiarvolla.

Vertailukelpoisuus vuosien 2003 ja 2008 selvityksiin

Selvitys tehtiin pääsääntöisesti samoilla menetelmillä kuin vuosina 2003 ja 2008. Vuosien 2013 ja 2008 aineiston keruut tehtiin valtakunnallisen metsästystilaston aineiston keruun yhteydessä, kun vuoden 2013 tehtiin erillisselvityksenä.

Vuonna 2003 kysely suunnattiin ainoastaan pohjoissuomalaisille metsästäjille, kun vuosien 2008 ja 2013 otannassa olivat mukana myös eteläsuomalaiset metsästäjät. Tässä selvityksessä vuoden 2003 eteläsuomalaisten metsästystä koskevat tiedot on laskettu Metsähallituksen metsäkanalintujen metsästyslupamyynnistä kertyneestä aineistosta.

Liite 2.

Metsäkanalintuhti (yksilöä/km²) riistakolmiolaskennoista Riistakeskus Lapin, Oulun ja Kainuun alueilla kesällä 2003, 2008 ja 2013. Taulukon tiedot koottu Riistavaratietokannasta (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2014a):

	Lappi			Oulu			Kainuu		
	2003	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Metso	5,3	2,4	4,5	3,1	2,4	6,0	6,0	3,0	7,2
Teeri	4,7	1,8	5,0	8,8	6,5	12,8	12,6	7,9	14,3
Pyy	4,4	1,9	3,0	7,1	4,1	4,7	8,8	4,6	7,6
Riekko	5,5	1,2	2,0	1,9	0,5	1,5	2,1	1,0	1,5

Liite 3.

Metsäkanalintujen verotusprosentit Riistakeskus Lapin ja Kainuun alueilta sekä Oulun 8 §:n alueen tarkoittamissa riistanhoitoyhdistyksissä vuosina 2003, 2008 ja 2013. Oulun saaliit on laskettu 8 § -alueelta, mutta tiheydet koko aluetuomiston alueelta.

	Lappi			Oulu			Kainuu		
	2003	2008	2013	2003	2008	2013	2003	2008	2013
Metso	5,2 %	3,9 %	3,8 %	7,1 %	4,7 %	4,6 %	5,4 %	7,4 %	8,2 %
Teeri	8,6 %	7,4 %	5,7 %	11,4 %	9,2 %	10,2 %	15,8 %	15,3 %	18,0 %
Pyy	5,9 %	6,7 %	4,6 %	7,2 %	7,2 %	8,6 %	9,5 %	9,7 %	8,5 %
Riekko	19,4 %	22,9 %	13,2 %	14,6 %	19,1 %	5,1 %	10,1 %	8,8 %	4,7 %

Itella Green

JULKAISIJA

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

Viikinkaari 4

PL 2

00791 Helsinki

Puh. 0295 301 000

www.rktl.fi